

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання

Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Протокол № 5 від 29.12.2014 р.

Укладач Липов В. В.

Р 58 Робоча програма навчальної дисципліни "Глобальна економіка" для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / уклад. В. В. Липов. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 88 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних, лабораторних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), літературу, джерела інформації, критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання.

Вступ

Зростання відкритості національної економіки, інтенсифікація світогосподарських зв'язків зумовлюють підвищення актуальності та значення знань про рушійні сили, зміст та сутність процесів, що відбуваються в міжнародному господарському середовищі. Найбільш узагальненим їх виразом є глобалізація. У свою чергу проявом глобалізації в економічній сфері є формування глобальної економіки. Вона охоплює всі сфери господарської діяльності людини, є результатом переходу спеціалізації та розподілу праці на глобальний рівень. Знання та розуміння об'єктивних передумов, змістовного наповнення, перспектив розвитку глобалізації дозволяє більш ефективно використовувати можливості та уникати загроз, що виникають у результаті розгортання процесів економічної глобалізації.

Навчальна дисципліна "Глобальна економіка" є нормативною. Програму її вивчення складено відповідно до освітньо-професійної програми і згідно з планом підготовки магістрів спеціальностей 8.03050301 "Міжнародна економіка", 8.03050101 "Економічна теорія".

Об'єктом вивчення є світова система господарювання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес формування єдиної системи економічної взаємодії на глобальному рівні.

Міждисциплінарні зв'язки. Засвоєнню елементів дисципліни **передуює вивчення таких навчальних дисциплін:** "Політекономія", "Економічна теорія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Міжнародна економіка", "Міжнародна економічна діяльність України", "Міжнародні фінанси", "Міжнародний маркетинг", "Інституціональна економіка", "Економічна компаративістика", "Соціологія", "Економічний розвиток".

Програма складається з двох змістових модулів: **1. Теоретичні засади глобальних досліджень; 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки.**

Програма включає опис мети, завдань, отримуваних професійних компетентностей, структури, тематики лекційних і семінарських занять, інструментів контролю, методичні матеріали на допомогу самостійній роботі студентів, представлено літературу, джерела інформаційного та методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Усі галузі знань	Обов'язкова	
Модулів – 2	Усі спеціальності	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1 М	1 М
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: магістр	28 год.	12
		Практичні, семінарські	
		28 год.	12
		Самостійна робота	
		90 год.	122
		Вид контролю	
		Екзамен	Екзамен
		4 год.	4 год.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання 60 %;

для заочної форми навчання 19 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань, навичок і компетенцій у сфері орієнтації та використання в практичній діяльності наслідків глобалізації процесів господарювання.

2.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: засвоєння знань про передумови, зміст, перспективи та наслідки розгортання процесів економічної глобалізації, можливості, які вони відкривають перед суб'єктами господарчої діяльності в ході інтеграції України у світове господарство;

оволодіння навичками самостійного аналізу, ідентифікації та оцінювання можливостей ведення міжнародного бізнесу, що відкривають перед суб'єктами господарювання процеси глобалізації.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

понятійний та категорійний апарат теорії економічної глобалізації; економічну сутність глобалізації;

основні методологічні підходи, інструментарій, показники, що висвітлюють економічну глобалізацію;

школи, що концентрують увагу на ключових проблемах економічної глобалізації;

витоки та засади міждисциплінарного дослідження економічної глобалізації;

змістовну специфіку становлення глобальної економіки;

цивілізаційні засади процесів глобалізації;

передумови та наслідки дуалізму сучасного стану глобалізації;

вплив парадоксальної природи глобальних трансформацій на характер та напрямки розвитку світової цивілізації;

чинники, що спричинили виникнення альтерглобалізму, його форми та наслідки для визначення подальших напрямків глобалізації;

засади та зміст прогнозування перспектив глобального розвитку;

теоретичні та практичні підходи до формування механізмів регулювання глобальної економіки;

міжнародні стратегії глобалізації;
засади та механізми формування конкурентної стратегії розвитку України в умовах глобалізації;

уміти:

визначати методологічний апарат дослідження окремих аспектів глобалізаційного процесу;

аналізувати вплив цивілізаційних особливостей на характер інтеграції окремих країн світу в глобальну економіку та специфіку організації економічної взаємодії;

використовувати знання специфіки механізмів глобалізації на сучасному її етапі в процесі визначення можливостей, що надає глобалізація;

виявляти суперечності та парадокси, що породжуються глобальною економічною взаємодією і визначати, яким чином вони можуть впливати на характер економічного розвитку;

аналізувати витoki, умови та наслідки формування окремих напрямів альтерглобалізму та їх вплив на перспективи глобалізації;

визначати наслідки впливу глобалізації на перспективи окремих аспектів економічної діяльності;

визначати можливості та обмеження підходів до формування регулятивних механізмів глобального розвитку, можливості та обмеження окремих інститутів глобального регулювання;

аналізувати можливості, обмеження, вигоди та негативні сторони міжнародних стратегій глобалізації;

визначати переваги та недоліки елементів глобальної конкурентної стратегії розвитку України.

Структура складових професійних компетентностей та їх формування з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведена в таблиці. У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти
після вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ГЕ* 1	Обирати та використовувати оптимальні методи та інструменти з теоретико-методологічного апарату економічної науки для дослідження процесів глобалізації	Розуміння суті та розмежування основних якісних характеристик глобальної взаємодії та їх прояву в господарчому житті на різних стадіях історичного розвитку глобалізації
		Визначення та вибір методів дослідження різних аспектів глобальної економічної взаємодії
		Визначення специфіки та сфер інтересів окремих шкіл глобалізації, підходів до дослідження проблем глобалізації в різних наукових дисциплінах та можливостей їх практичного застосування
		Врахування когнітивно-психологічних засад глобальної взаємодії на основі виявлення і використання результатів впливу на неї цивілізаційної специфіки організації господарської діяльності
ГЕ 2	Визначати витoki та сутність процесів, що відбуваються в глобальній системі господарювання на підставі розуміння їх діалектичного характеру та багатоваріантності потенційних напрямів розвитку	Визначення витоків виникнення та можливостей вирішення глобальних протиріч як джерела розвитку
		Виявлення механізмів та інструментів формування парадоксів глобальної економічної взаємодії
		Визначати рушійні сили впливу альтерглобалізму на міжнародні економічні відносини в цілому і діяльність конкретних суб'єктів господарювання, зокрема
		Виявлення рушійних сил формування альтернативних прогнозних варіантів розвитку глобальної економіки
ГЕ 3	Прийняття рішень стосовно вибору конкурентної стратегії розвитку підприємства на основі розуміння сутності, рушійних сил та наслідків процесу глобалізації	Виявлення можливостей та обмежень різних елементів і варіантів становлення та розвитку системи глобального регулювання
		Використання механізмів та інструментів глобальної економічної взаємодії для обґрунтування вибору напрямів та здійснення вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності

1	2	3
		Визначення можливостей та обмежень застосування різних стратегій глобалізації
		Виявлення можливостей, обмежень, викликів і прогнозування застосування різних елементів конкурентної стратегії глобалізації в умовах діяльності конкретного підприємства

* Глобальна економіка

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади глобальних досліджень

Тема 1. Часові межі феномену глобалізації

1.1. Історичні межі глобалізації.

Глобальність, глобалізація, глобалізм, глобалістика. Глобалізація як зміна форм історичного процесу ("архаїчна глобалізація"). Глобалізація як сучасний економічний феномен. Концепція протогобалістів. Глобалізація як позачасова якість цивілізації (концепція Е. Азроянца).

1.2. Господарювання і глобалізація: часові обмеження.

Економіка і господарювання. Форми руху благ і форми глобалізації. Парадокс історичної еволюції глобалізації.

1.3. Глобалізація в системі понять міжнародної економіки.

Світова економіка, міжнародні економічні відносини, міжнародна економіка, *International Economics*, міжнародна економічна інтеграція, регіоналізація (глокалізація), інтернаціоналізація, глобальна економіка, глобальне господарство в контексті глобалізації.

Тема 2. Сучасна методологія глобалізації

2.1. Методологія, методи та інструменти дослідження процесів глобалізації.

Метод та методологія глобалізації. Нормативний і позитивний підходи. Особливості методів та інструментів глобальних досліджень.

2.2. Діалектичність, синергізм та цивілізаційні аспекти глобалізації.

Змістовне наповнення діалектичного, синергетичного та цивілізаційного підходів до дослідження глобальної економіки. Суперечність, перехід кількісних змін в якісні, як механізми здійснення, визначення напрямів, форм, результатів глобалізації, заперечення заперечення, теорія революцій і глобалізація. Біфуркації, випадковість, емерджентність, атрактори глобального розвитку.

2.3. Особливості інструментарію дослідження глобалізації в економіці та суміжних науках.

Специфіка предмету та методу наукового дослідження. Мейнстрім економічної теорії, економічна соціологія, концепції різноманіття варіантів капіталізму, глобальних виробничих систем.

2.4. Методологія основних шкіл глобалізації.

Методологічні концепції глобалізації. Неоліберальний глобалізм. Модернізаційна. Імперська. Цивілізаційна. Глобального корпоративізму. Техніко-технологічна. Інформаційно-знаннєва. Ноосферна.

Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики

3.1. Доповіді Римського клубу та початок дослідження глобальних проблем.

Футурологічні дослідження, заснування Римського клубу та початок вивчення глобальних проблем.

3.2. Школи глобалістики.

Школа контрольованого глобального розвитку. Школа універсального еволюціонізму. Школа міжнародної політекономії. Школа економічної соціології. Еколого-економічна школа. Школа глобальної екології. Українська школа глобалістики.

3.3. Методологія основних шкіл глобалістики.

Особливості методологічного інструментарію основних шкіл глобалістики.

3.4. Міждисциплінарність глобальних досліджень.

Глобальність глобального та ефект непередбачуваних наслідків як передумови розвитку міждисциплінарних досліджень в глобалістиці. Критерії методологічного розгалуження дисциплін, типи міждисциплінарності.

Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів

4.1. Структурна та функціональна складові цивілізаційної глобалістики.

Регіонально-цивілізаційний та світ-системний підходи до дослідження цивілізаційної взаємодії. Проблеми міжцивілізаційної взаємодії.

4.2. Соціокультурні чинники уособлення та взаємодії цивілізацій.

Складові інституціональної архітекτονіки цивілізацій та їх вплив на формування специфічних моделей господарювання (моделей капіталізму).

4.3. Глобалізація і взаємодія цивілізацій.

Геополітичний, соціокультурний, демографо-екологічний, технологічний, економічний зрізи взаємодії цивілізацій. Західна та Східна (Китайська) моделі економічного зростання та розвитку і відмінні концепції глобальної господарчої взаємодії. Пекінський консенсус versus Вашингтонський консенсус.

Тема 5. Становлення глобальної економіки

5.1. Історична еволюція глобальної економіки.

Становлення глобальної економіки в концепції способів господарювання. Періодизація економічної глобалізації. Епохи меркантилізму, золотого стандарту, дуалізації світової економіки, доганяючого розвитку, постеконімічних трансформацій. Глобальні деіндустріалізації та неоіндустріалізація.

5.2. Неоіндустріалізація та зміна орієнтирів глобального розвитку.

Скорочення ресурсної залежності розвинених країн. Міграція технологічних укладів. Надання знанням значення ключового ресурсу. Особливості впливу на процес глобалізації поступової зміни мотивації, креативності та інноваційності постеконіміки. Трансформація міжнародної торгівлі, формування глобальної технологічної піраміди, розвиток глобальних виробничих систем, фінансова глобалізація, становлення глобальних корпорацій, глобальна міграція.

Змістовий модуль 2.

Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки

Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

6.1. Діалектична сутність протиріччя як рушійної сили розвитку.

Глобалізація як процес розвитку. Дуалістичні виміри глобалізації. Закон єдності і боротьби суперечностей. Стадії розвитку протиріччя. Економічний дуалізм і формування вихідної суперечності глобалізації. Системний характер глобальних протиріч

6.2. Основні протиріччя глобальної економіки.

Загальні і специфічні протиріччя. Взаємозв'язок глобальних протиріч в ідеологічній, політичній та економічній сферах.

6.3. Глобальні економічні суперечності.

Глобальні монополії/національна держава, ринкова/регульована економіка, самодостатність розвинених країн/ залежність економік, що розвиваються, суперечності в функціонуванні ринків, капіталу, фінансовій, виробничій, інноваційній сферах, виробничих відносинах.

Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій

7.1. Сутність парадоксу.

Глобальні дослідження парадоксальної природи глобалізації. Сутність парадоксу як прояву неявних суперечностей процесу глобалізації. Об'єктивні передумови парадоксальної природи глобалізації. Ендогенні та екзогенні витоки формування парадоксів.

7.2. Семантичні підстави "парадоксів" глобалізації.

Сутність семантичних засад виникнення явища парадоксальності. Культура. Моделі господарювання. Інформаційна база.

7.3. Логічні діалектичні засади глобальних парадоксів.

Діалектичні підстави виникнення основних глобальних парадоксів. Парадокси стратифікації, глобального системного стягування, дисоціації.

7.4. Логічні триалектичні парадокси глобалізації.

Сутність, витоки та механізми формування логічних триалектичних парадоксів глобалізації. Парадокси взаємозв'язку економічної стабільності, курсу валют і руху капіталів, глокалізації, трилеми глобального

регулювання (парадокс Д. Родрика). Неможливість одночасного поєднання процесу успішного розвитку, відкритості економіки та демократизації суспільного життя.

Тема 8. Альтерглобалізм та його форми

8.1. Передумови виникнення альтерглобалізму.

Негативні наслідки економічної глобалізації. Глобалізація кризових явищ. Альтерглобалізм як реакція на ситуацію. Етапи становлення альтерглобалізму.

8.2. Сутність та течії альтерглобалізму.

Сутність, спільне в альтерглобалістському русі, учасники, правила, цілі, завдання, форми діяльності, вимоги, часові орієнтири, течії. Релігійний, екологічний, економічний, геополітичний альтерглобалізм.

8.3. Альтерглобалізм і антиглобалізм.

Ідеологічні засади, форми дії, ключові організації.

8.4. Значення альтерглобалізму для розвитку глобалізації.

Критика західної моделі глобалізму як стимул пошуку його альтернатив. Позитивні та негативні сторони антиглобалізму і альтерглобалізму. Обмеження, зовнішні і внутрішні протиріччя альтерглобалізму.

Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність

9.1. Темпоральні виміри глобалізації.

Глобалізація, погляд з минулого у майбутнє. Телеологічні, лінійні та циклічні підходи в глобальному прогнозуванні.

9.2. Глобальне прогнозування як метод глобальних досліджень.

Зміст та особливості прогнозування процесів глобалізації. Генетичне та телеологічне прогнозування. Сценарне прогнозування.

9.3. Історія розвитку глобального прогнозування.

Прогнозування і передбачення. Апокаліпсис (Об'явлення Іоана Богослова). Передбачення Нострадамуса. Роботи Стендфорського дослідницького інституту, РЕНД корпорейшен, Римського клубу, Проект ООН "Майбутнє світової економіки".

9.4. Альтернативні прогностичні сценарії глобального розвитку.

Зміст та особливості прогнозування глобалізації в концепціях: неоліберальній, неоколоніальній, апокаліптичній, анархічній, моральної, приборканої глобалізації, оптимістичний сценарій.

Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки

10.1. Вестфальська система та еволюція глобальної системи регулювання.

Вестфальська система міжнародних відносин: зміст та сутність. Етапи формування глобального регулювання. Золотий стандарт і парадокс десуверенізації держави. Бреттон-Вудська система та мультилатералізм. Створення СОТ, торжество неолібералізму та гіперглобалізація, між наднаціональним регулюванням і новим мультилатералізмом.

10.2. Еволюція регулюючої ролі держави в економіці за умов глобалізації.

"Нове середньовіччя". Недоліки системи наднаціонального регулювання. Принципи мультилатерального регулювання.

10.3. Інституціональна складова глобального регулювання.

Елементи інституціональної архітекτονіки мегарівня та їх вплив на процеси глобалізації.

10.4. Вплив міжнародних корпорацій на розвиток сучасної світової економіки.

Від транснаціональних до глобальних корпорацій. Кластерні структури та глобальні виробничі системи. Еволюція ролі корпорацій у глобальній економіці. Позитивне і негативне.

10.5. Інтеграційні об'єднання в процесах глобалізації.

МЕІ як проміжний механізм регулювання процесів глобалізації.

10.6. Міжнародні комерційні та некомерційні організації як провідник процесів глобалізації.

Бреттон-Вудські організації і глобальне регулювання. Розвиток глобальних некомерційних структур та їх участь у глобальному регулюванні.

10.7. Світові міста як провідники глобалізації.

Світові міста в системі глобального регулювання.

Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації

11.1. Сутність стратегії глобалізації, інструменти та механізми її формування.

Визначення поняття "стратегія". Класифікація глобальних стратегій. Процес формування, розгортання та управління стратегії.

11.2. Стратегії глобального розвитку.

Альтернативні стратегії глобального розвитку. Система з глобальним урядом (уніполярна система). Бі- та триполярна система. Поліполярна система. Глобалізація на основі регіональних інтеграційних об'єднань. Корпоративна глобалізація. Глобалізація на принципах автономізації. Глобальне громадянське суспільство.

Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

12.1. Методологічні засади геоекономічного аналізу і прогнозування стратегії розвитку України в умовах глобалізації.

Альтернативні підходи до визначення логіки, методології, інструментарію аналізу. Елементи методології глобального стратегічного позиціонування України.

12.2. Передумови визначення конкурентної стратегії.

Національна ідея, ресурсний потенціал, тенденції розвитку глобальної економіки, місце України в глобальному середовищі.

12.3. Конкурентна стратегія інтеграції України у міжнародний економічний простір.

Глобальні конкурентні стратегії України (розширення і диверсифікація ринків збуту та придбання товарів та сировини, цінові, вартісні, валютні, фінансові, виробничі, товаро-, продуктово-програмні, технологічні).

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1, 4.2).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лекційні	практичні, семінарські	проведення підсумкового контролю	само-стійна робота
				підготовка до занять	
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні засади глобальних досліджень					
<i>Тема 1.</i> Часові межі феномену глобалізації	20	4	4	–	12
<i>Тема 2.</i> Сучасна методологія глобалізації	10	2	2	–	6
<i>Тема 3.</i> Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	9	2	2	–	5
<i>Тема 4.</i> Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	20	4	4	–	12
<i>Тема 5.</i> Становлення глобальної економіки	9	2	2	–	5
Разом за змістовим модулем 1	68	14	14	–	40
Змістовий модуль 2.					
Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки					
<i>Тема 6.</i> Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	10	2	2	–	6
<i>Тема 7.</i> Парадоксальна природа глобальних трансформацій	9	2	2	–	5
<i>Тема 8.</i> Альтерглобалізм та його форми	9	2	2	–	5
<i>Тема 9.</i> Глобальна економіка як прогностична реальність	9	2	2	–	5
<i>Тема 10.</i> Регулятивні механізми глобальної економіки	10	2	2	–	6
<i>Тема 11.</i> Міжнародні стратегії глобалізації	10	2	2	–	6
<i>Тема 12.</i> Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	10	2	2	–	6
Разом за змістовим модулем 2	67	14	14	–	39
<i>Підготовка до екзамену</i>	11	–	–	–	11
<i>Екзамен</i>	4	–	–	4	–
<i>Усього годин за модулем</i>	150	28	28	4	90

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	усього	у тому числі			
		лекційні	практичні, семінарські	проведення підсумкового контролю	само- стійна робота
				підготовка до занять	
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні засади глобальних досліджень					
<i>Тема 1.</i> Часові межі феномену глобалізації	18	1	1	–	16
<i>Тема 2.</i> Сучасна методологія глобалізації	10	1	1	–	8
<i>Тема 3.</i> Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	9	1	1	–	7
<i>Тема 4.</i> Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	18	1	1	–	16
<i>Тема 5.</i> Становлення глобальної економіки	10	1	1	–	8
Разом за змістовим модулем 1	65	5	5	–	55
Змістовий модуль 2.					
Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки					
<i>Тема 6.</i> Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	10	1	1	–	8
<i>Тема 7.</i> Парадоксальна природа глобальних трансформацій	10	1	1	–	8
<i>Тема 8.</i> Альтерглобалізм та його форми	10	1	1	–	8
<i>Тема 9.</i> Глобальна економіка як прогностична реальність	10	1	1	–	8
<i>Тема 10.</i> Регулятивні механізми глобальної економіки	10	1	1	–	8
<i>Тема 11.</i> Міжнародні стратегії глобалізації	10	1	1	–	8
<i>Тема 12.</i> Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	10	1	1	–	8
Разом за змістовим модулем 2	70	7	7	–	56
<i>Підготовка до екзамену</i>	11	–	–	–	11
<i>Екзамен</i>	4	–	–	4	–
<i>Усього годин за модулем</i>	150	28	28	4	90

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1.			
Теоретичні та методологічні засади глобальних досліджень			
<i>Тема 1.</i> Часові межі феномену глобалізації	<i>Тема семінарського заняття "Часові межі феномену глобалізації":</i> 1. Історичні межі глобалізації. 2. Господарювання і глобалізація: часові обмеження. 3. Глобалізація в системі понять міжнародної економіки	4	Основна: [6; 9]. Додаткова: [11; 13; 16; 20; 26; 27; 46; 65; 77; 85; 111]
<i>Тема 2.</i> Сучасна методологія глобалізації	<i>Тема семінарського заняття "Сучасна методологія глобалізації":</i> 1. Методологія, методи та інструменти дослідження процесів глобалізації. 2. Діалектичність, синергізм та цивілізаційні аспекти глобалізації. 3. Особливості інструментарію дослідження глобалізації в економіці та суміжних науках. 4. Методологія основних шкіл глобалізації	2	Основна: [3; 6; 8; 10]. Додаткова: [14; 20; 31; 39; 43; 51; 56; 62 – 64; 78; 82; 87; 92; 110; 112; 121]

1	2	3	4
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Тема семінарського заняття "Школи і міждисциплінарний статус глобалістики": 1. Доповіді Римського клубу та початок дослідження глобальних проблем. 2. Школи глобалістики. 3. Методологія основних шкіл глобалістики. 4. Міждисциплінарність глобальних досліджень	2	Основна: [3; 6; 8; 10]. Додаткова: [11; 15 – 20; 25; 29; 35; 36; 38; 41; 50; 62; 71; 79; 83; 84; 104; 107; 122]
Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Тема семінарського заняття "Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів": 1. Структурна та функціональна складові цивілізаційної глобалістики. 2. Соціокультурні чинники уособлення та взаємодії цивілізацій. 3. Глобалізація і взаємодія цивілізацій	4	Основна: [4; 7]. Додаткова: [21; 29; 32; 45; 60; 61; 68; 70; 73; 77; 101; 102; 106; 108; 109; 115; 118 – 120]
Тема 5. Становлення глобальної економіки	Тема семінарського заняття "Становлення глобальної економіки": 1. Історична еволюція глобальної економіки. 2. Неоіндустріалізація та зміна орієнтирів глобального розвитку	2	Основна: [3; 4; 6; 8]. Додаткова: [12; 16; 30; 33; 37; 39; 42; 46; 65; 68; 92; 94; 113; 114; 124]
Змістовний модуль 2.			
Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки			
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Тема семінарського заняття "Протиріччя і дуалізм сучасного етапу глобалізації": 1. Діалектична сутність протиріччя як рушійної сили розвитку. 2. Основні протиріччя глобальної економіки. 3. Глобальні економічні протиріччя	2	Основна: [2; 5; 6; 8]. Додаткова: [18; 39; 42; 48; 56; 57]
Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Тема семінарського заняття "Парадоксальна природа глобальних трансформацій": 1. Сутність парадокса. 2. Семантичні основи "парадоксів" глобалізації. 3. Логічні діалектичні основи глобальних парадоксів. 4. Логічні триалектичні парадокси глобалізації	2	Основна: [2; 5; 6; 8]. Додаткова: [18; 44; 48; 86; 91; 95]

Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
Тема 8. Альтер- глобалізм та його форми	<i>Тема семінарського заняття "Альтерглобалізм та його форми":</i> 1. Передумови виникнення альтерглобалізму. 2. Сутність та течії альтерглобалізму. 3. Альтерглобалізм і антиглобалізм. 4. Значення альтерглобалізму для розвитку глобалізації	2	Основна: [1 – 3; 6; 8]. Додаткова: [18; 34; 39; 40; 53]
Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	<i>Тема семінарського заняття "Глобальна економіка як прогностична реальність":</i> 1. Темпоральні виміри глобалізації. 2. Прогнозування як метод глобальних досліджень. 3. Історія розвитку глобального прогнозування. 4. Альтернативні прогностичні сценарії глобального розвитку	2	Основна: [2 – 4; 6; 8]. Додаткова: [11; 39; 53 – 55; 60; 72; 118]
Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	<i>Тема семінарського заняття "Регулятивні механізми глобальної економіки":</i> 1. Вестфальська система та еволюція глобального регулювання. 2. Трансформація регулюючої ролі держави в економіці в умовах глобалізації. 3. Інституціональна складова глобального регулювання	2	Основна: [1; 4 – 6; 8]. Додаткова: [39; 47; 53; 66; 74; 100; 124]
Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації	<i>Тема семінарського заняття "Міжнародні стратегії глобалізації":</i> 1. Сутність глобальної стратегії, інструменти та механізми її формування. 2. Стратегії глобального розвитку	2	Основна: [1 – 4; 6; 8]. Додаткова: [22 – 25; 28; 30; 39; 56 – 59; 65; 69; 80; 81; 90; 94; 97; 103; 113; 116; 117]
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	<i>Тема семінарського заняття "Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації":</i> 1. Методологічні засади гео економічного аналізу і прогнозування стратегії розвитку України в умовах глобалізації. 2. Передумови визначення конкурентної стратегії. 3. Конкурентна стратегія інтеграції України у міжнародний економічний простір	2	Основна: [1; 3; 5; 8]. Додаткова: [41; 42; 49; 52; 57; 75; 76; 88; 89; 93; 96; 98; 99; 102; 103; 105; 123]
Усього годин		28	

5.1. Пояснення щодо розв'язання типових завдань за темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади глобальних досліджень

Тема 1. Часові межі феномену глобалізації

Стереотипні завдання

1. Використовуючи свої знання про історичні форми глобалізації, охарактеризуйте з точки зору глобалізаційного процесу наступні моменти світової історії:

А) торговельна експансія старогрецьких міст-держав - . - .;

Б) розквіт і падіння Візантійської імперії - . - .;

В) поширення ісламу на Близькому Сході та його перетворення на державну релігію - . - .;

Г) завоювання Сибіру Єрмаком - . - .;

Д) історія становлення і розпаду Священної Римської імперії - . - .;

Е) морські подорожі Васко та Гами, Колумба, Магеллана - . - .;

Ж) перетворення Великобританії на промислову майстерню світу - . - .;

З) відмова Великобританії від військової бази в Сінгапурі – . - .;

И) руйнування Берлінської стіни - . - .;

К) світові кризи 1998, 2008 рр. - . - .;

Л) загострення у рамках СОТ протиріч між розвинутими країнами і країнами, що розвиваються, у сфері захисту прав інтелектуальної власності - . - .

Пояснення щодо розв'язання

Спираючись на Ваші знання про форми глобалізації, що виділяються прибічниками різних підходів до визначення історичних рамок глобалізації, визначте, до якої з форм можна віднести запропоновані події.

1. Вкажіть, які форми руху благ відповідають вказаним прикладам господарських операцій і як їх можна співвіднести з характером еволюції процесу глобалізації.

Форми руху благ: а) дар; б) трата; в) рух благ на далекі відстані; г) редистрибуція; д) ринковий обмін; е) регульований обмін:

А) розподіл результатів полювання у рамках племені - . - .;

Б) жертвопринесення - . - .;

В) регулярні морські експедиції аборигенів Полінезії (за Б. Малиновським) - . - . ;

Г) будівництво пірамід - . - . ;

Д) функціонування іригаційних систем у древніх імперіях - . - . ;

Е) торговельні відносини у рамках Ганзейського союзу - . - . ;

Ж) "вільна" міжнародна торгівля - . - . ;

З) участь міжнародних волонтерських організацій у боротьбі з наслідками спалаху хвороби Ебола - . - . ;

И) квотування і тарифікація в міжнародній торгівлі - . - . ;

К) придбання покупцем за завищеними цінами товару, якому присвоєно високі рейтинги споживчих вподобань - . - . ;

Л) ініціація ТНК розкручування рекламними агенціями та засобами масової інформації різноманітних товарних рейтингів, трендів споживчих вподобань - . - . ;

М) смартфон від батьків як заохочення за хорошу успішність - . - .

Пояснення щодо розв'язання

Відштовхуючись від характеристик вказаних специфічних форм руху благ, їх ролі в якості домінуючого або допоміжного засобу соціальної взаємодії у суспільному процесі відтворення в конкретний період еволюції форм господарювання, вкажіть, якій формі руху благ буде відповідати вказана подія.

3. Яку сторону процесу взаємодії у рамках світової економіки відбивають наступні поняття:

А) міжнародні економічні відносини;

Б) міжнародна економічна інтеграція;

В) регіоналізація;

Г) інтернаціоналізація;

Д) зовнішньоекономічна діяльність;

Е) глобалізація;

Ж) економічна глобалізація;

З) глокалізація?

Пояснення щодо розв'язання

Наведіть визначення, проаналізуйте змістове наповнення відповідної категорії, проведіть їх порівняльний аналіз, на підставі отриманих результатів, простежте особливості й місце кожного з перерахованих понять в системі дослідження різних аспектів міжнародної економічної взаємодії. Акцентуйте увагу на категоріях, що описують специфічні сторони глобалізаційних процесів.

Діагностичні завдання

1. Спираючись на Ваші відповіді, на стереотипне завдання 1, прокоментуйте їх як саме форми прояву процесів глобалізації.

Пояснення щодо розв'язання

Акцентуйте увагу на можливих альтернативних поглядах на одну й ту саму подію представників різних підходів. Проаналізуйте в чому полягають витoki відмінностей цих підходів до розуміння конкретної історичної події та як вони впливають на розуміння процесу глобалізації.

2. Встановіть правильні співвідношення між відповідними критеріями порівняння глобалізації та інтеграції:

1) Регіональні і міжрегіональні; 2) паралельно протікає в економічній, політичній, соціокультурній сферах; 3) наднаціональні уніфіковані; 4) одночасно спонтанний і керований; 5) національні, міжнародні і наднаціональні органи; 6) загальносвітові; 7) починається з економічних і політичних; 8) цілеспрямована діяльність; 9) національний мультилатералізм; 10) національні, міжнародні і мікроекономічні суб'єкти.

Заповніть відповідні елементи табл. 1.

Прокоментуйте їх.

Таблиця 1

Глобалізація і міжнародна економічна інтеграція

Критерії порівняння	Інтеграція	Глобалізація
Джерело процесу		
Основні суб'єкти		
Просторові характеристики		
Пріоритетні інструменти		
Порядок залучення окремих сфер соціальної взаємодії		

Пояснення щодо розв'язання

Достатньо у відповідному місці проставити номер позиції у запропонованому переліку обраного Вами критерію. Ваш коментар повинен містити змістовну характеристику відповідних критеріїв на підставі якої можна було б визначити відмінності їх прояву в ході інтеграції та глобалізації.

Евристичне завдання

1. Використовуючи Ваші знання про основні історичні форми глобалізації в концепції "Архаїчної глобалізації" опишіть їх в категоріях економічної науки і теорії еволюції форм господарювання.

Результат подайте у вигляді заповнених елементів табл. 1.

Прокоментуйте їх.

Таблиця 1

Характеристика форм глобалізації як стадій розвитку процесу господарювання

Форма глобалізації	Суб'єкти господарювання	Системоутворюючий суб'єкт	Основні й додаткові форми руху благ	Спосіб господарювання

Пояснення щодо розв'язання

Визначте і вкажіть у відповідних клітинках табл. 1 характеристики особливостей систем господарювання, властивих окремим формам глобалізації. У колонці "Системоутворюючий суб'єкт" вкажіть того суб'єкта господарювання, діяльність якого має вирішальне значення для існування відповідної форми глобалізації. У колонці "Основні й додаткові форми руху благ" вкажіть, яка з форм виступає в якості домінуючої, а які її доповнюють. У колонці "Спосіб господарювання" у разі необхідності (стадія переходу від одного способу господарювання до іншого) вкажіть від якого способу господарювання до якого відбувається перехід. У своїх коментарях до заповненої таблиці наведіть порівняльний аналіз форм глобалізації. Акцентуйте увагу на еволюційному характері змін та їх залежності від характеристики форм господарювання.

Виберіть правильну відповідь

1. До форм глобалізації в концепції архаїчної глобалізації відносять:

А) політеїзм;

Б) імперсько-конфесійну (мусульманську, християнську);

- В) індустріальну;
- Г) електронно-фінансову;
- Д) знаннєву.

2. В якій з перерахованих концепцій проводиться розмежування між процесом і тенденціями глобалізації:

- А) глобалізація як зміна форм історичного процесу ("архаїчна глобалізація");
- Б) глобалізація як сучасний економічний феномен;
- В) концепція протоглобалістів;
- Г) глобалізація як позачасова якість цивілізації;
- Д) еволюції форм господарювання?

3. В якій з перерахованих концепцій акцентується увага на значенні золотого стандарту:

- А) глобалізація як зміна форм історичного процесу ("архаїчна глобалізація");
- Б) глобалізація як сучасний економічний феномен;
- В) концепція протоглобалістів;
- Г) глобалізація як позачасова якість цивілізації;
- Д) еволюції форм господарювання?

Пояснення щодо розв'язання

Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповіді, з яких правильні *лише одна або чотири*. Усі тестові завдання з дисципліни "Глобальна економіка" складено таким чином, що в жодному з них не може бути двох або трьох правильних відповідей.

Тема 2. Сучасна методологія глобалізації

Діагностичні завдання

1. Покажіть, яким чином виявлятимуться відмінності нормативного і позитивного підходів у процесі дослідження глобальної демографічної проблеми.

Пояснення щодо розв'язання

Визначте сутність та особливості нормативного і позитивного підходів в економічній теорії, зміст концепції демографічного переходу та в чому виявляються його особливості в країнах, що розвиваються та країнах, що досягли високого рівня розвитку. Прослідкуйте, яким чином і для дослідження яких сторін, породженої складнощами демографічного переходу глобальної демографічної проблеми можуть бути використані особливості нормативного і позитивного підходів в економічній теорії.

2. Проблеми глобального потепління, забруднення довкілля, виснаження мінеральних ресурсів, збільшення розриву між країнами, що розвиваються і розвиненими, знаходяться в центрі уваги глобалістики. На підставі Ваших знань про особливості основних концепцій методології глобалізації покажіть, як ці відмінності проявлятимуться у визначенні об'єкту, предмету, завдань дослідження, його методологічного апарату, інструментарію, критеріях, показниках, отриманих висновках.

Пояснення щодо розв'язання

Визначте, у чому саме полягають витоки вказаних проблем, оберіть які з концепцій методології глобалізації в найбільшій мірі відповідають завданням їх дослідження, конкретизуйте особливості визначення в їх межах об'єкта, предмета, завдань, методологічного апарату, інструментарію, критеріїв, показників, отриманих висновках дослідження і проаналізуйте, як ці особливості виявлять себе в процесі вивчення проблем глобального потепління, забруднення довкілля, виснаження мінеральних ресурсів, збільшення розриву між країнами, що розвиваються і розвиненими.

Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики

Стереотипні завдання

Встановіть правильні відповідності

1. У рамках якої школи глобалістики досліджуються наступні проблеми:

А) прогностна школа глобалістики;

Б) школи, що акцентують увагу на стратегіях економічного розвитку;

В) школа контрольованого глобального розвитку;

Г) школа універсального еволюціонізму;

Д) школа міжнародної політекономії;

Е) школа економічної соціології;

Ж) еколого-економічна школа;

З) школа глобальної екології;

а) моделювання глобального розвитку;

б) взаємозв'язок економіки з іншими сферами відтворювальної діяльності людини;

в) акцент на необхідності поєднання економічних та екологічних аспектів глобального розвитку;

г) пропонування концепції глобальних інститутів згоди;

- д) відстежування процесів становлення нового світового ладу в контексті міждержавних конфліктів;
- е) дослідження впливу глобального розвитку на біосферу Землі;
- ж) вивчення глобальних проблем розвитку;
- з) розробка політики забезпечення розвитку економіки.

Пояснення щодо розв'язання

Кожна з наведених у першому переліку шкіл глобалістики зосереджує увагу лише на одній з наведених у другому переліку проблем. Вкажіть, які саме проблеми досліджують окремі школи глобалістики через встановлення співвіднесеності позицій першого і другого переліків (наприклад: А) – а); Б) – з)...).

Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів

Діагностичне завдання

1. На підставі аналізу даних, поданих у табл. 1, покажіть, які проблеми глобальної цивілізаційної взаємодії відбиває динаміка зміни частки населення та ВВП окремих цивілізацій за період з 1995 і у перспективі до 2025 рр.

Таблиця 1

**Динаміка частки цивілізацій у світовому населенні / ВВП,
1995 – прогноз 2025 рр.**

Цивілізація	1995	2010	2025
Західна	13/47	11/46	10/42
Латиноамериканська	9/8	10/8	9/9
Східнохристиянська-євроазіатська	8/4	7/4	6/5
Китайсько-східноазіатська	25/11	24/14	22/17
Японсько-далекосхідна	2/8	1,5/8	1/8
Мусульмансько-афразійська	14/11	18/12	21/15
Індійсько-індуїстська	15/2	16/1,5	17/3
Африканська	9/1	11/1	14/1

Пояснення щодо розв'язання

Прослідкуйте, яким чином змінюється динаміка частки у населенні / ВВП світу окремих цивілізацій у контексті динаміки їх розвитку, зростанням добробуту населення, співвіднесенням з ядром / протопериферією / периферією світсистеми, перспективами зміни ролі і місця у світсистемі, динамікою взаємодії цивілізацій.

Змістовий модуль 2.

Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки

Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

Евристичне завдання

1. Використовуючи свої знання про суть протиріч, стадії їх розвитку, дуалізм економічного способу господарювання як передумови прояву глобальних протиріч, простежте еволюцію розгортання глобальних протиріч від таких загальних глобальних протиріч капіталістичної економіки, як: обмеженість ресурсів / необмежене зростання потреб, мета / засоби економічної діяльності, ринкове / державне регулювання економічної діяльності до глобальних специфічних економічних протиріч.

Запишіть свою відповідь у вигляді послідовного ланцюжка і обґрунтуйте взаємозв'язок між його елементами.

Пояснення щодо розв'язання

Витоки глобальних економічних протиріч містяться, з одного боку, в обмеженості економічних ресурсів, а з іншого – в неефективності способів регулювання процесів їх суспільного використання. Останні, у свою чергу, ґрунтуються на особливостях національних культур господарювання, у першу чергу пріоритетних соціальних орієнтаціях ціннісних систем.

Простежте зв'язок між пріоритетними цінностями (індивідуалізм / колективізм, дистанція влади, відношення до невизначеності тощо), протиріччями в ідеологічній, політичній сферах та їх проявом у сфері економіки.

2. Простежте відмінності між локальними передумовами прояву глобальних протиріч в США, Японії, Китаї, Саудівській Аравії, Сомалі, їх проявом і наслідками.

Пояснення щодо розв'язання

Спираючись на Ваші знання чинників міжнародного середовища господарювання (природно-ресурсний потенціал, соціокультурне, матеріально-технологічне середовище), простежте, як вони впливали на формування відповідних інституційних моделей господарювання, історичний шлях формування та розвитку національних економік, їх сучасний стан, роль та місце в сучасному світі простежте, яким чином глобальні

протиріччя відбиваються на позиції, перспективах національних економік вказаних країн.

Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій **Стереотипне завдання**

1. Поясніть сутність, передумови, чинники виникнення та специфіку парадоксів Золотого стандарту, Бреттон-Вудської та Ямайської систем.

Пояснення щодо розв'язання

Прослідкуйте, чому в умовах систем Золотого стандарту свобода міжнародної торгівлі вимагала фіксації курсів валют, яким чином зміна умов міжнародної торгівлі за часів існування Бреттон-Вудської вплинула на формування вимоги обмеження свободи руху капіталу шляхом встановлення контролю за ним з боку держави для забезпечення свободи міжнародної торгівлі та чому в умовах дії Ямайської системи лібералізація валютних курсів супроводжується уніфікацією правил міжнародної торгівлі в рамках ГАТТ/СОТ.

Тема 8. Альтерглобалізм та його форми **Евристичні завдання**

1. У контексті послідовності стадій розвитку протиріччя простежте історію розгортання альтерглобалістського руху і спробуйте спрогнозувати його подальший розвиток як елемента історичного процесу.

Пояснення щодо розв'язання

Спираючись на Ваші знання історії розвитку альтерглобалістського руху, визначте етап та конкретні події, що могли б позначити зародження альтерглобалізму як течії, тотожної до глобалізму, що містила несуттєві відмінності; виникнення в цій тотожності істотних відмінностей, асиметрій, що позначили відокремлення альтерглобалізму від глобалістського руху; покажіть, яким чином відбувалося перетворення цих істотних відмінностей у протилежності; акцентуйте увагу на тому, яким чином взаємно-заперечення протилежностей глобалізму і альтерглобалізму перетворюється на протиріччя; покажіть, яким чином, на вашу думку, можливе зняття цього протиріччя через формування нового стану глобальної економічної системи.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 67 % (108 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (180 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Теоретичні та методологічні засади глобальних досліджень				
<i>Тема 1.</i> Часові межі феномену глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд додаткових джерел до підготовки есе і вивчення курсу "Глобальна економіка", вибір тем есе	12	Презентація результатів, експрес-опитування	Основна: [6; 9]. Додаткова: [11; 13; 16; 20; 26; 27; 46; 65; 67; 85; 111]
<i>Тема 2.</i> Сучасна методологія глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка доповідей, есе, підготовка до поточної тестової контрольної роботи за темами 1 і 2	6	Виступ з доповідями, есе. Письмова поточна тестова контрольна робота за темами	Основна: [3; 6; 8; 10]. Додаткова: [14; 20; 31; 39; 43; 51; 56; 62 – 64; 78; 82; 87; 92; 110; 112; 121]
<i>Тема 3.</i> Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до економічного диктанту	5	Доповіді, написання економічного диктанту	Основна: [3; 6; 8; 10]. Додаткова: [11; 15 – 20; 25; 29; 35; 36; 38; 41; 50; 62; 71; 79; 83; 84; 104; 107; 122]
<i>Тема 4.</i> Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; написання есе, підготовка до поточної тестової контрольної роботи за темами 3 і 4.	12	Виступи з доповідями, есе, написання поточної тестової контрольної роботи за темами 3 і 4	Основна: [4; 7]. Додаткова: [21; 29; 32; 45; 60; 61; 68; 70; 73; 77; 101; 102; 108; 109; 115; 118 – 120]

Продовження табл. 6.1

1	2	3	4	5
<i>Тема 5.</i> Становлення глобальної економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, модульного контролю	5	Виступи з доповідями, есе, модульний контроль	Основна: [3; 4; 6; 8]. Додаткова: [12; 16; 30; 33; 37; 39; 42; 46; 65; 68; 92; 94; 113; 114; 124]
Усього за змістовим модулем 1		40		
Змістовний модуль 2.				
Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки				
<i>Тема 6.</i> Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, написання есе, підготовка до поточної тестової контрольної роботи за темами 5 і 6	6	Виступи з доповіддю, есе, написання поточної тестової контрольної роботи за темами 5 і 6	Основна: [2; 5; 6; 8]. Додаткова: [18; 39; 42; 48; 56; 57]
<i>Тема 7.</i> Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка доповідей, есе	5	Виступи з доповідями, есе	Основна: [2; 5; 6; 8]. Додаткова: [18; 44; 48; 86; 91; 95]
<i>Тема 8.</i> Альтерглобалізм та його форми	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; написання есе	5	Виступи з доповідями, есе	Основна: [1 – 3; 6; 8]. Додаткова: [18; 34; 39; 40; 53]
<i>Тема 9.</i> Глобальна економіка як прогностична реальність	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Написання есе, підготовка до поточної тестової контрольної роботи за темами 7, 8 і 9	5	Доповіді, есе, експрес-опитування, поточна тестова робота за темами 7, 8 і 9	Основна: [2 – 4; 6; 8]. Додаткова: [11; 39; 53 – 55; 60; 72; 118]
<i>Тема 10.</i> Регулятивні механізми глобальної економіки	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка доповідей, есе, підготовка до економічного диктанту	6	Експрес-опитування, виступи з доповідями, есе, написання економічного диктанта	Основна: [1; 4 – 6; 8]. Додаткова: [39; 47; 53; 66; 74; 100; 124]

1	2	3	4	5
<i>Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до поточної тестової контрольної роботи за темами 10 і 11	6	Виступи з доповідями, есе, написання поточної тестової контрольної роботи за темами 10 і 11	Основна: [1 – 4; 6; 8]. Додаткова: [22 – 25; 28; 30; 39; 56 – 59; 65; 69; 80; 81; 90; 94; 97; 103; 113; 116; 117]
<i>Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до модульного контролю	6	Виступи з доповідями, есе, модульний контроль	Основна: [1; 3; 5; 8]. Додаткова: [41; 42; 49; 52; 57; 75; 76; 88; 89; 93; 96; 98; 99; 102; 103; 105; 123]
<i>Усього за змістовим модулем 2</i>		39		
<i>Підготовка до екзамену</i>		11		Основна: [1 – 10]. Додаткова: [1 – 124].
<i>Екзамен</i>		4		
<i>Усього за модулями</i>		90		

6.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Часові межі феномену глобалізації

1. Назвіть і охарактеризуйте особливості основних підходів до розуміння історичної еволюції глобалізації.
2. Розкрийте зміст концепції глобалізації як зміни форм історичного процесу.
3. У чому суть концепції глобалізації як сучасного економічного феномену і чим обґрунтовується його істинність?
4. Покажіть сильні і слабкі сторони концепції протогобалістів.
5. Охарактеризуйте концепцію глобалізації як позачасової якості цивілізації.

6. У чому недоліки запропонованих підходів з точки зору розрізнення форм організації господарської діяльності людини?
7. Опишіть особливості глобалізації з точки зору концепції еволюції форм господарювання.
8. Охарактеризуйте трату як інструмент глобалізації.
9. У чому проявляється парадокс історичної еволюції глобалізації?
10. Яким чином співвідносяться з поняттям глобалізація основні елементи категоріального ряду міжнародної економіки?

Тема 2. Сучасна методологія глобалізації

1. Охарактеризуйте основні етапи еволюції методології глобалізації.
2. Яким чином широта і різноманітність предметного поля дослідження глобалізації впливає на формування її методологічного апарату?
3. У чому проявляється діалектика процесу глобалізації?
4. Розкрийте синергізм процесів глобального розвитку.
5. Чому в методології глобалізації значна роль відводиться цивілізаційному підходу?
6. У чому особливості застосування в дослідженні глобалізації методології "мейнстріму" економічної науки і як це проявляє себе в отриманих висновках?
7. Порівняйте особливості дослідження проблем глобалізації у рамках методології "мейнстріму" економічної науки і економічної соціології?
8. У чому особливості методологічного апарату прогностичного напрямку глобалістики?
9. Перерахуйте і коротко охарактеризуйте основні методологічні концепції глобалістики.
10. У чому відмінність модернізаційної концепції методології глобалізації від техніко-технологічної?
11. Що спільного і в чому особливості імперської і цивілізаційної методологічних концепцій глобалізації?
12. Як в інформаційно-знаннєвій і ноосферній методологічних концепціях глобалізації відбиваються можливі підходи до дослідження ролі людини?
13. У чому особливості еволюції імперської глобалізації за О. Білорусом?
14. З чим пов'язана поява корпоративної концепції методології глобалізації?

Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики

1. У чому полягають особливості глобалістики як наукового напрямку та які основні етапи її розвитку?
2. Охарактеризуйте основні напрями глобальних досліджень на першому етапі розвитку глобалістики.
3. Чому вважається, що діяльність Римського клубу поклала початок дослідженням, що отримали визнання як "Глобальна проблематика"?
4. Назвіть і коротко охарактеризуйте основні наукові школи глобалістики.
5. У чому особливості наукових програм шкіл, що акцентують увагу на стратегіях глобального розвитку?
6. Які особливості дослідницької програми школи міжнародної політичної економіки?
7. Чому в глобальних дослідженнях особлива увага приділяється школі економічної соціології?
8. Що спільного і в чому відмінності еколога-економічної школи, школи глобальної екології та школи глобального еволюціонізму?
9. Що таке непередбачувані наслідки і чому їх значення зростає в умовах глобалізації?
10. Чому в глобалістиці значного поширення набули міждисциплінарні дослідження?
11. У чому вигоди і обмеження міждисциплінарності в глобальних дослідженнях?

Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів

1. Охарактеризуйте основні підходи до дослідження глобальної цивілізаційної спільноти.
2. Яким чином на підставі світ-системного аналізу можна охарактеризувати місце в глобальній економіці Мусульмансько-афразійської, Індійсько-індуїстської, Східнохристиянсько-євроазіатської, Західноєвропейської цивілізацій?
3. Впливом яких чинників ви могли б пояснити особливості динаміки частки окремих цивілізацій у світовому населенні/ВВП?
4. Назвіть і охарактеризуйте причини, що стимулюють і перешкоджають формуванню єдиної глобальної цивілізаційної світ-системи.
5. Охарактеризуйте чинники диференціації місця цивілізацій у світ-системі.

6. Що означає системна цілісність і діалектичність культури?
7. Яким чином типи культурної ментальності за П. Сорокіним виявляються пов'язаними з домінуючими стилями мислення і диференціацією цивілізацій Заходу і Сходу?
8. У чому полягають відмінності культури провини і культури сорому за Р. Бенедиктом?
9. Охарактеризуйте, яким чином середовище господарювання впливає на формування специфіки національних культур і цивілізацій.
10. Назвіть основні елементи інституціональної архітекτονіки соціально-економічних систем та охарактеризуйте їх.
11. Назвіть і охарактеризуйте основні глобальні дослідження цінностей господарювання.
12. У чому відмінність між цінністю й інституцією?
13. Охарактеризуйте інституції як норми соціальної взаємодії.

Тема 5. Становлення глобальної економіки

1. Перерахуйте та охарактеризуйте основні періоди економічної глобалізації.
2. У чому полягають особливості меркантилістського періоду економічної глобалізації?
3. Чому промислова революція привела до першої глобальної "деіндустріалізації"?
4. Охарактеризуйте причини і наслідки дуалізації світової економіки.
5. Чому результатом наздоганяючого розвитку стала друга глобальна деіндустріалізація?
6. У чому особливості кожного з варіантів деіндустріалізації, що мали місце в процесі економічної глобалізації?
7. Як між собою пов'язані глобальні постекономічні трансформації та неоіндустріалізація країн ядра світ-системи?
8. Яким чином формування глобальної технологічної піраміди впливає на позиціонування розвинених країн та країн, що розвиваються у світ-системі?
9. Як міжнародна кооперація виробництва в сучасних умовах переростає у формування глобальних виробничих систем?
10. Опишіть еволюцію і сучасний стан глобальної фінансової системи.
11. Покажіть, яким чином історично розвивалася глобальна система корпорацій і який її сучасний стан.
12. У чому особливості еволюції і сучасного стану глобальної міграції?

Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

1. У чому полягає суть протиріччя як рушійної сили розвитку?
2. Яким чином дуалізм економічного способу господарювання впливає на формування вихідного протиріччя глобалізації?
3. Перерахуйте й охарактеризуйте загальні протиріччя глобальної економіки.
4. Яким чином соціальні сфери господарювання взаємопов'язуються як складові грані глобальних протиріч?
5. Охарактеризуйте глобальні протиріччя в ідеологічній сфері.
6. Охарактеризуйте глобальні геополітичні протиріччя.
7. Перерахуйте й охарактеризуйте основні групи глобальних економічних протиріч.
8. У чому витоки та як себе проявляє глобальний антагонізм монополії / національна держава?
9. Охарактеризуйте глобальні протиріччя у сфері функціонування ринків.
10. Опишіть передумови та сучасний прояв глобальних протиріч у сфері функціонування капіталу.
11. Яким чином глобальні протиріччя у сфері функціонування капіталу виявляються пов'язаними з циклами розвитку капіталістичної світ-системи?
12. Охарактеризуйте глобальні протиріччя у фінансовій сфері.
13. Яким чином специфічні глобальні протиріччя у сфері виробництва пов'язані із загальними глобальними протиріччями?
14. Опишіть передумови й особливості прояву глобальних протиріч у сфері інноваційного розвитку.
15. Які передумови й особливості прояву глобальних протиріч у сфері трудових відносин?

Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій

1. У чому полягає суть глобальних парадоксів?
2. Перерахуйте й охарактеризуйте основні витоки виникнення парадоксів.
3. Назвіть можливі семантичні витоки виникнення парадоксів глобалізації і коротко їх охарактеризуйте.
4. На конкретних прикладах розкрийте діалектичні підстави сучасних логічних парадоксів глобалізації.

5. Що таке парадокс глобальної стратифікації і в чому його витoki?
6. Розкрийте суть парадоксу глобального системного стягування.
7. У чому причина формування парадоксу дисоціації?
8. Покажіть механізм формування логічних триалектичних парадоксів глобалізації.
9. Яким чином формується явище, що отримало назву парадоксу взаємозв'язку економічної стабільності, курсу валют і руху капіталів?
10. У чому причина формування парадоксу глокалізації?
11. Який механізм формування трилеми глобального регулювання (парадоксу Д. Родрика)?
12. Як пов'язані глобальні парадокси з основним протиріччям глобалізації?

Тема 8. Альтерглобалізм та його форми

1. Назвіть передумови виникнення альтерглобалізму.
2. Перерахуйте й охарактеризуйте основні події що супроводжували формування альтерглобалізму на етапі його становлення.
3. У чому суть і що спільного в альтерглобалістському русі?
4. Охарактеризуйте цілі, завдання, правила й організаційні принципи альтерглобалізму.
5. У чому полягає основна відмінність альтернативних течій в альтерглобалізмі?
6. Охарактеризуйте ідеологічну платформу, форми діяльності та основні альтерглобалістські організації.
7. Охарактеризуйте ідеологічну платформу, форми діяльності та основні антиглобалістські організації.
8. Розкрийте значення альтерглобалізму для вдосконалення глобалізації.
9. Покажіть позитивні і негативні наслідки антиглобалізму.
10. У чому витoki відсутності позитивної програми у антиглобалізму.
11. Охарактеризуйте обмеження альтерглобалізму.
12. Вкажіть та охарактеризуйте зовнішні і внутрішні суперечності альтерглобалізму.

Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність

1. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні темпоральні виміри економічної глобалізації.

2. Поясніть зміст позитивних засад телеологічного погляду на процеси глобалізації.

3. Що спільного, що відмінного у лінійному та циклічному підході до розвитку глобалізації?

4. Охарактеризуйте інструментарій, можливості та обмеження глобального економічного прогнозування.

5. У чому відмінність генетичного і телеологічного прогнозування?

6. Охарактеризуйте етапні події на шляху розвитку глобального прогнозування.

7. Перелічіть та охарактеризуйте основні сценарії глобального розвитку.

8. У чому полягають позитивні і негативні сторони неоліберального сценарію глобалізації?

9. Яким чином глобальна технологічна піраміда забезпечує формування неоколоніального сценарію глобалізації?

10. Розкрийте зміст апокаліптичного та анархічного сценаріїв глобалізації.

11. Охарактеризуйте складові морального сценарію глобалізації.

12. У чому полягають особливості приборканої глобалізації?

13. Розкрийте складові оптимістичного сценарію глобалізації.

Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки

1. У чому полягає сутність Вестфальської системи глобального регулювання?

2. Перелічіть та коротко охарактеризуйте основні етапи формування глобального регулювання.

3. У чому полягає парадоксальна сутність Золотого стандарту як інструменту та етапу глобального регулювання?

4. Охарактеризуйте мультилатералізм Бреттон-Вудської систем глобального регулювання.

5. Яким чином утворення СОТ відбиває процес зміни пріоритетів глобального регулювання?

6. Розкрийте та охарактеризуйте сучасні альтернативи глобального регулювання.

7. У чому полягає парадоксальна природа наднаціонального регулювання?

8. Як Ви розумієте твердження Х. Буля, що процес глобального регулювання в сучасних умовах відбиває формування "нового Середньовіччя"?

9. У чому полягає суть трансформації ролі держави в умовах глобалізації?

10. Охарактеризуйте принципи глобального мультилатерального регулювання.

11. Охарактеризуйте глобальні корпорації як суб'єкти глобального регулювання.

12. У чому полягає специфіка міжнародних інтеграційних об'єднань як суб'єктів глобального регулювання?

13. Розкрийте передумови та зміст участі в глобальному регулюванні міжнародних фінансових, комерційних і некомерційних організацій, зокрема "Великої трійки".

14. Яким чином світові міста перебирають на себе роль провідника глобалізації та суб'єкта глобального регулювання?

15. Перелічіть та охарактеризуйте основні складові еволюції глобальної системи за Т. Кальченко.

Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації

1. Поясніть сутність та атрибути економічної стратегії.

2. Охарактеризуйте рівні економічних стратегій та місце в них глобальних стратегій.

3. Яким чином на вибір економічної стратегії впливають особливості соціально-економічних моделей?

4. Розкрийте зв'язок між стратегіями глобалізації та варіантами розподілу влади.

5. Назвіть позитивні та негативні наслідки уніполярної стратегії глобалізації.

6. У чому полягають особливості бі- та триполярної стратегій глобалізації?

7. Охарактеризуйте особливості поліполярної стратегії глобалізації.

8. Розкрийте особливості стратегій корпоративізації, автономізації та перспектив громадянського суспільства.

Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

1. Перерахуйте елементи методології глобального стратегічного позиціонування України.

2. Що таке національна ідея?

3. Що дає геоекономічний аналіз для визначення стратегій розвитку України?

4. Назвіть позитивні потенціали та загрози інтеграції України в глобальну економіку.

5. Що таке конкурентна стратегія і чому її формуванню приділяється велика увага?

6. У чому суть стратегій розширення ринків збуту та поставок сировини та готових виробів?

7. Яким чином стратегії забезпечення цінових, вартісних та валютних переваг здатні забезпечити конкурентні переваги України?

8. Що таке стратегії фінансового забезпечення бізнесу?

9. Розкрийте сутність глобальних конкурентних виробничих стратегій.

10. У чому відмінність та який потенціал застосування українськими підприємствами товарно-продуктово-програмних стратегій?

11. Поясніть особливості та потенціал застосування в Україні технологічних стратегій, зокрема, пов'язаних зі створенням унікальних технологій виробництва товарів, *high-hume* технологій, метатехнологій.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальне здавання виконаних робіт.

8. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування

як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 8.1 і 8.2).

Таблиця 8.1

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Часові межі феномену глобалізації	Міні-лекція проблемного характеру з питання "Господарювання і глобалізація", семінар-дискусія, робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2.</i> Сучасна методологія глобалізації	Семінар-дискусія з питання "Діалектичність, синергізм і цивілізаційні аспекти глобалізації", банки візуального супроводу
<i>Тема 3.</i> Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Міні-лекція з питання "Доповіді Римського клубу і початок дослідження глобальних проблем", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4.</i> Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Лекція проблемного характеру з питання "Соціокультурні чинники уособлення та взаємодії цивілізацій", семінар-дискусія з питання впливу цивілізаційних чинників на успіх інтеграції національної економіки в глобальний простір, робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 5.</i> Становлення глобальної економіки	Міні-лекція з питання "Неоіндустріалізація та зміна орієнтирів глобального розвитку", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 6.</i> Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Лекція проблемного характеру з питання "Діалектична сутність глобалізації як передумова виникнення суперечностей"
<i>Тема 7.</i> Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Міні-лекція з питання "Логічні триалектичні парадокси глобалізації", мозкові атаки з питань визначення сутнісних витоків виникнення окремих сучасних парадоксів глобалізації, банки візуального супроводу

1	2
<i>Тема 8. Альтерглобалізм та його форми</i>	Міні-лекція присвячена розгляду питання "Значення альтерглобалізму для розвитку глобалізації", банки візуального супроводу
<i>Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність</i>	Метод сценаріїв з питання "Темпоральні виміри глобалізації", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки</i>	Міні-лекція з питання "Вестфальська система та еволюція глобального регулювання", семінар-дискусія з питання визначення можливостей та обмежень відмінних варіантів формування системи глобального регулювання, банки візуального супроводу
<i>Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації</i>	Міні-лекція з питання "Сутність глобальної стратегії, завдання, інструменти та механізми її формування", банки візуального супроводу
<i>Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Конкурентна стратегія інтеграції України у міжнародний економічний простір", семінар-дискусія, робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й більшою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Таблиця 8.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
<i>Тема 1.</i> Часові межі феномену глобалізації	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Часові межі феномену глобалізації"	Семінар-дискусія, робота в малих групах, кейс-стаді, презентації
<i>Тема 2.</i> Сучасна методологія глобалізації	<i>Завдання.</i> Порівняння методологічного інструментарію різних напрямів глобалістики	Семінар-дискусія, робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 3.</i> Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	<i>Завдання.</i> Визначення специфіки методологічного підходу до дослідження конкретної глобальної проблеми різних шкіл глобалістики	Мозкові атаки, робота в малих групах, метод сценаріїв
<i>Тема 4.</i> Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів"	Семінар-дискусія, робота в малих групах, кейс-стаді, презентації
<i>Тема 6.</i> Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	<i>Завдання.</i> Класифікація загальних і специфічних суперечностей глобальної економіки	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 9.</i> Глобальна економіка як прогностична реальність	<i>Завдання.</i> Як пріоритетність у застосуванні телеологічних, лінійних та циклічних підходів до прогнозування економічної глобалізації позначиться на отриманих висновках?	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, кейс-стаді, метод сценаріїв, презентації
<i>Тема 12.</i> Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	<i>Семінар-дискусія. Завдання.</i> Вибір альтернативних конкурентних стратегій розвитку України	Робота в малих групах, кейс-стаді

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дис-

ципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ імені Семена Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального науково-дослідного завдання;

перевірка есе за заданою тематикою;

проведення поточного тестування;

проведення письмового експрес-диктанту;

експрес-опитування;

проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 5 разів за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну

інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається з 4 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових завдань фахівця та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає одне стереотипне, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ імені Семена Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр"
Напрямок підготовки: "Економіка підприємства". Семестр I
Навчальна дисципліна "Глобальна економіка"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ

Завдання 1 (стереотипне). До якої епохи економічної глобалізації можна віднести:

А) виникнення, Б) розвиток, В) отримання домінуючого значення, Г) скорочення ролі відповідних форм міжнародних економічних відносин?

Якою мірою вони були розвинені у відповідну епоху (1) були відсутні, 2) слабкі, 3) сильні)?

Заповніть відповідні колонки табл. 1 і прокоментуйте їх.

Таблиця 1

Еволюція форм економічних відносин у процесі глобалізації

Епоха економічної глобалізації	Торгівля	Кредит	Інвестиції	Міграція робочої сили	Валютні відносини	Рух технологій	Кооперація виробництва	Міжнародні розрахунки
Меркантилізму								
Золотого стандарту								
Дуалізації								
Наздоганяючого розвитку								
Постекономічних трансформацій								

Завдання 2 (діагностичне). Простежте особливості місця країн ядра, протопериферії і периферії світ-системи в сучасних глобальних торговельних, технологічних і виробничих відносинах.

Отримані результати оформіть у вигляді табл. 2.
Прокоментуйте їх.

Таблиця 2

**Світ-системна диференціація глобальних торговельних,
технологічних і виробничих відносин**

	Ядро	Протопериферія	Периферія
Міжнародна торгівля			
Відносини у сфері технологій			
Виробничі відносини			

Завдання 3 (діагностичне). Використовуючи Ваші знання про основні історичні форми глобалізації в концепції "Архаїчної глобалізації" опишіть їх у категоріях економічної науки і теорії еволюції форм господарювання. Представте результат у вигляді заповнених елементів табл. 3:

Таблиця 3

Еволюція форм глобалізації та економічні відносини

Форма глобалізації	Суб'єкти господарювання	Системотворчі суб'єкти	Форма руху благ	Спосіб господарювання

Завдання 4 (евристичне). На підставі Ваших знань про основні методологічні школи глобалізації охарактеризуйте відмінності у виборі об'єкта, предмета, методів, інструментів, критеріїв, показників, результатів (висновків) дослідження проблем включення України в глобальну економіку. Результат подайте у вигляді заповнених елементів табл. 4.

Особливості інструментарію окремих методологій глобалізації

Методологія глобалізації	Об'єкт	Предмет	Методи	Інструменти	Критерії	Показники	Результати (висновки)
Неоліберального глобалізму							
Модернізаційна							
Імперська							
Цивілізаційна							
Глобального корпоративізму							
Техніко-технологічна							
Інформаційно-знаннява							
Ноосферна							

Тестові завдання

Варіант № 1

1. У якій з концепцій проводиться розмежування між процесом і тенденціями глобалізації:

- А) глобалізація як зміна форм історичного процесу;
- Б) глобалізація як сучасний економічний феномен;
- В) концепція протоглобалістів;
- Г) глобалізація як позачасова якість цивілізації;
- Д) еволюції форм господарювання?

2. До історичних етапів глобалізації відносять:

- А) уповільнену (античність і середньовіччя, локальність структур економіки);
- Б) що повільно прогресує (Великі географічні відкриття);
- В) прискорену (нове тисячоліття);
- Г) біструктурну (розподіл світу на колоніальні імперії, ідеологічні блоки);
- Д) органічну (постіндустріалізація, ноосферизація виробництва).

3. Яка з форм МЕВ акцентує увагу на транскордонній взаємодії мікроекономічних суб'єктів:

- А) міжнародні економічні відносини;
- Б) міжнародна економічна інтеграція;
- В) регіоналізація;
- Г) зовнішньоекономічна діяльність;
- Д) економічна глобалізація?

4. Діяльність людини як ключового чинника підтримки глобального балансу – основа концепції:

- А) неоліберального глобалізму;
- Б) модернізаційної;
- В) імперської;
- Г) інформаційно-знаннєвої;
- Д) ноосферної.

5. До ключових елементів діалектичного аналізу економічної глобалізації відносять:

- А) принципи загального зв'язку, становлення і розвитку;
- Б) закон єдності і боротьби протилежностей;
- В) закон переходу кількісних змін в якісні як механізм глобалізації;
- Г) принцип аттрактору, що задає її напрям, форми, інтенсивність;
- Д) зв'язок стадій розвитку з опорою на заперечення заперечення

початкового стану системи.

6. Цивілізаційний підхід до методології глобалізації передбачає цивілізацію як:

- А) культуру;
- Б) ступінь розвитку матеріальної культури;
- В) ступінь громадського розвитку, що йде за варварством;
- Г) специфічну стадію розвитку економічних стосунків;
- Д) частину людства, що включає сукупність споріднених народів

(етносів), об'єднаних спільністю культури, історичної долі, економічних і соціально-політичних відносин.

7. Об'єкти аналізу в концепціях різноманітності моделей капіталізму / ГВС:

- А) інститути / організації;
- Б) країни / міжфірмові мережі;
- В) економічна політика держави / діяльність домогосподарств;
- Г) ліберальна і координована ринкові моделі капіталізму / об'єднані продуктовими ланцюгами виробники і споживачі;
- Д) проблеми координації в ПК / промисловий розвиток у РК.

8. Серед праць Римського клубу найбільшу популярність здобули:

- А) межі зростання Д. Медоуза та ін.;
- Б) перегляд міжнародного порядку Я. Тінбергена;
- В) нове індустріальне суспільство Дж. Гелбрайта;
- Г) людські якості А. Печчеї;
- Д) за межами зростання Э. Пестеля.

9. Серед основних шкіл глобалістики можна виділити:

- А) школу економічної політології;
- Б) школу економічної соціології;
- В) еколого-економічну школу;
- Г) школу глобальної екології;
- Д) українську школу глобалістики.

10. На силових аспектах формування глобального середовища і становлення світопорядку зосереджено:

- А) школи, що акцентують увагу на стратегіях економічного розвитку;
- Б) школу контрольованого глобального розвитку;
- В) школу універсального еволюціонізму;
- Г) школу міжнародної політекономії;
- Д) школу економічної соціології.

11. Глобалізм, акцент, на кількісних методах дослідження характеризує:

- А) культурологічну школу глобалістики;
- Б) економічну школу глобалістики;
- В) політичну школу глобалістики;
- Г) соціоекономічну школу глобалістики;
- Д) соціоприродну школу глобалістики.

12. Класифікація типів міждисциплінарності в глобалістиці:

- А) міждисциплінарні проекти у сфері глобалістики;
- Б) бі- і полідисциплінарні сфери ;
- В) власне мультидисципліни;
- Г) філософсько-методологічне і теоретичне забезпечення вивчення глобалізації;
- Д) використання суміжних методів дослідження глобальної економіки.

13. Латиноамериканську цивілізацію відносять до цивілізацій:

- А) постіндустріального рівня розвитку – лідера глобальної економіки;
- Б) середнього рівня розвитку з великим потенціалом;
- В) з низьким рівнем розвитку, у стадії застою;
- Г) зростаючого Ядра світ-системи;
- Д) що втрачають позиції в глобальній економіці.

14. До елементів структури національного менталітету відносять:

- А) ідеаціональну культуру;
- Б) культуру сорому;
- В) стилі мислення, інтереси та інституціональні блоки;
- Г) стилі мислення, цінності та інституції;
- Д) базові інститути соціальних сфер.

15. До основних моделей корпоративної культури Ф. Тромпенаарс відносить:

- А) "мафія" (Італія, Латинська Америка, пострадянські країни);
- Б) "самонавідна ракета" (США, Великобританія);
- В) "сім'я" (Франція, Іспанія, більшість азіатських країн);
- Г) "інкубатор" (Швеція);
- Д) "Ейфелева вежа" (Німеччина).

16. Перехід від логіки "або/або" до логіки "і/і" відштовхується від зрізу взаємодії цивілізацій:

- А) геополітичного;
- Б) соціокультурного;
- В) демографо-екологічного;
- Г) технологічного;
- Д) економічного.

17. Критеріями розмежування господарських культур за Г. Хофстедом є:

- А) дистанція влади;
- Б) запобігання невизначеності;
- В) індивідуалізм / колективізм;
- Г) монохронність або поліхронність у сприйнятті часу;
- Д) мужність або жіночність.

18. На формування конфуціанської традиції ключовий вплив справили:

- А) пов'язане з практичною діяльністю духовенство;
- Б) духовенство, відірване від практичної діяльності;
- В) воїни;
- Г) політичне чиновництво;
- Д) інтелектуали.

19. До якої стадії розвитку основного протиріччя відносять створення розподіленої мануфактури:

- А) тотожність, що містить несуттєві відмінності;
- Б) виникнення в тотожності істотних відмінностей;
- В) перетворення істотних відмінностей на протилежності;
- Г) взаємозаперечення протилежностей перетворюється на протиріччя;
- Д) зняття протиріччя через формування нового стану системи?

20. Яке із загальних протиріч основа асиметрії глобальне виробництво / споживання:

А) мета / засоби економічної діяльності;

Б) приватна власність засобів виробництва / суспільна значущість результатів використання;

В) суспільний характер виробництва / приватний характер привласнення;

Г) обмеженість ресурсів / необмежене зростання потреб;

Д) ринкове / державне регулювання економіки?

21. До геополітичних протиріч відносять:

А) стихійність, глобалізація / цілеспрямованість, регіоналізація і держава;

Б) протиріччя в структурі капітальних ресурсів;

В) протистояння країни ядра / периферії;

Г) протистояння політико-економічних систем – капіталізм / соціалізм;

Д) протистояння інтересів окремих країн і глобальної економіки в цілому.

22. До глобальних економічних протиріч належать:

А) антагонізм глобальні монополії / національна держава;

Б) протистояння двох ідеологічних систем;

В) протистояння ринкова / планова (регульована) моделі економіки;

Г) протиріччя у функціонуванні ринків;

Д) протиріччя у функціонуванні капіталу.

23. До глобальних протиріч у сфері функціонування капіталу відносять:

А) акцент на використання капіталу у фінансовій сфері в збиток реальному сектору;

Б) пріоритет короткострокових вкладень перед довгостроковими;

В) переваги спекулятивних операцій перед вкладеннями у сферу виробництва;

Г) зосередження фінансових потоків на країнах периферії світ-системи;

Д) диспропорції в накопиченні капіталу глобальні ТНК / малий бізнес.

24. До якої групи належать глобальні парадокси, що включають в аналіз компонент-каталізатор:

А) семантичні;

Б) логічні;

В) логічні гетерогенні;

Г) логічні діалектичні;

Д) логічні триалектичні?

25. Посилення протиріччя інтеграція / дезінтеграція відбиває:

А) парадокс стратифікації;

Б) парадокс домашнього заміщення;

- В) парадокс низької мобільності нетто-потоків капіталу;
- Г) парадокс "Філдстайна – Хоріока";
- Д) парадокс дисоціації.

26. До якої групи можна віднести глобальний парадокс, описаний

Д. Родриком:

- А) семантичні;
- Б) логічні;
- В) логічні гетерогенні;
- Г) логічні діалектичні;
- Д) логічні триалектичні?

27. До компонентів глобальної технологічної піраміди відносять:

- А) вершина – творці метатехнологій;
- Б) другий рівень – здатні адаптувати, використовувати, нові технології;
- В) третій – виробники промислової продукції масового попиту;
- Г) четвертий і п'ятий – ресурсні і просторово-біосферні донори;
- Д) додатковий зріз – дрібні ринки.

28. Поєднання диференціації і взаємодії елементів світ-системи

фіксує парадокс:

- А) дисоціації;
- Б) низької мобільності нетто-потоків капіталу;
- В) протиріччя між основними умовами глобальної взаємодії;
- Г) глокалізації;
- Д) Д. Родрика.

29. До найбільш значущих негативних наслідків глобалізації належать:

- А) зростаючий розрив між країнами ядра і периферії світ-системи;
- Б) поліпшення положення працівників низької кваліфікації;
- В) домінування поп-культури, "стандартизація умів";
- Г) споживче відношення до природи;
- Д) країни периферії – сировинні придатки ядра світ-системи.

30. До учасників альтерглобалістського руху відносять:

- А) організації, націлені на вирішення проблем взаємодії країн Ядра і периферії;
- Б) ідеологічні рухи;
- В) соціальні рухи;
- Г) екологічні, релігійні, естетичні рухи;
- Д) "чисті альтерглобалісти".

31. До ідеологічних підстав альтерглобалізму можна віднести:

- А) процес глобалізації – явище суб'єктивне;
- Б) усі країни можуть скористатися його результатами;

В) міра вигід від глобалізації різна, багаті отримають більше;
Г) треба змусити багатих ділитися результатами;
Д) для цього необхідно сформуванати альтернативну модель глобалізації.

32. До зовнішніх протиріч альтерглобалізму належать:

А) антикапіталістична спрямованість / включеність в капіталістичну систему;

Б) протестний характер / асиметрії глобалізації;

В) некомерційні цілі і форми організації / необхідність фінансового забезпечення;

Г) неоднорідність соціальної позиції / солідаризм і рівність в мережі; взаємодія;

Д) мережева взаємодія усередині / ієрархічна – зовні.

33. Альтерглобалістський рух координує свою активність на зустрічах:

А) Генеральної асамблеї ООН;

Б) СОТ;

В) МВФ;

Г) ВСФ;

Д) ВБ.

34. Концепція циклічного розвитку глобалізації припускає:

А) історична еволюція цивілізації має циклічний характер;

Б) кожен наступний цикл історії повторює в основі попередній;

В) здійснюється він вже на іншому, складнішому рівні;

Г) при прогнозуванні розвитку ми можемо спиратися на специфічні закономірності еволюції;

Д) одночасно треба зважати на специфіку поточного етапу глобалізації.

35. Серед найбільш відомих проєктів глобального прогнозування можна виділити:

А) одкровення Іоанна Богослова (Апокаліпсис);

Б) пророцтва Нострадамуса;

В) імітаційне моделювання світової динаміки Дж. Форрестера;

Г) модель МІР-3 Донелла і Денніса Медоузів;

Д) проєкт ООН Майбутнє світової економіки.

36. Протиріччя усередині і між країнами ядра і периферії – передумова сценарію глобалізації:

А) неоліберального;

Б) неоколоніального;

В) апокаліптичного;

Г) приборканої глобалізації;

Д) оптимістичного.

37. Модель реального міжнародного консенсусу і солідарності припускає сценарій глобалізації:

А) неоліберальний;

Б) анархічний;

В) моральний;

Г) приборканої глобалізації;

Д) оптимістичний.

38. До проявів глобальної дезорганізації відносять:

А) посилення і зростання можливостей національної держави;

Б) гетерогенізація цінностей, світогляду, ідеологічних, політичних, соціальних структур;

В) примітивізація мотивації через розвиток споживчої культури;

Г) послаблення і руйнування традиційних соціальних структур;

Д) руйнування і хаотизація соціального простору.

Затверджено на засіданні

кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ імені Семена Кузнеця.

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____.

(підпис)

(підпис)

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

У тому числі:

Завдання 1 *стереотипне* – максимум 6 балів.

Завдання 2 і 3 *діагностичні* – максимум по 7 балів кожне.

Завдання 4 *евристичне* – максимум 10 балів.

Тестові завдання – максимум 10 балів.

За базовий рівень оцінки береться знання основних теоретико-методологічних положень навчальної дисципліни і вміння їх використати в процесі вирішення стандартних, типових (*стереотипних*) завдань. Вирішення *діагностичних* завдань передбачає здатність використати теоретико-методологічні знання в процесі розв'язання конкретних практичних проблем, що породжуються процесами глобалізації світової економіки. Вирішення *евристичного* завдання передбачає застосування творчого підходу до проблеми. Додатково оцінюється використання

в процесі роботи над завданням рекомендованої літератури, іншої сучасної літератури з відповідної проблеми.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

До 0,5 бала – за правильне подання та використання методичного апарату;

за розуміння теоретичного та методології підґрунтя проблеми, що є основою ситуації, яка розглядається;

за використання фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

за грамотність подачі матеріалу;

за застосування аналітичних підходів;

за якість і чіткість викладення міркувань;

за логіку дослідження проблеми;

за логіку, структуру, стиль викладу матеріалу;

за наявність пояснень щодо логіки дослідження;

за вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді завдань;

за вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

за вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

за використання рекомендованої, а також самостійно знайденої сучасної літератури з питань, що розглядаються;

за самостійність, проявлену в процесі виконання завдання;

за критичну та незалежну оцінку проблемних питань;

за використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

за використання додаткового матеріалу;

за творчий підхід до дослідження проблеми;

за логіку, структуру та обґрунтованість висновків щодо проблеми;

0,75 бала – за логіку, структуру та обґрунтованість висновків щодо проблеми;

0,25 бала – за охайність подання результатів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 10.1.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Макс. бал			
1	2	3	4	5	6			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ГЛОБАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					26,75			
Знання, вміння та навички щодо вибору теоретико-методологічного інструментарію дослідження процесів глобалізації світового господарства, визначення поточних тенденцій та врахування наслідків в практичній діяльності суб'єктів господарювання	Здатність використовувати знання про закономірності історичної еволюції процесів глобалізації для визначення тенденції розвитку МЕД	1, 2	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 1. Часові межі феномену глобалізації	Робота на лекції	0,5
			СРС	12	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою, вміння аналізувати особливості еволюційних етапів глобалізації	Активна участь в обговоренні питань теми	2
							Експрес-опитування	1
	Здатність визначати і вибирати методи дослідження окремих аспектів глобальної економічної взаємодії	3	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 2. Сучасна методологія глобалізації	Робота на лекції	0,25
				2	Практичне заняття	Опанування основних складових методології дослідження світового господарства, сучасних тенденцій її розвитку	Активна участь в обговоренні питань теми	1
							Тести для поточної роботи	3

1	2	3	4		5	6	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння методологічних підходів до дослідження глобалізації, уміння їх використовувати в процесі практичної діяльності	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	
Здатність аналізувати специфіку та сфери застосування окремих економічних шкіл глобалізації та підходів до дослідження проблем глобалізації в інших наукових дисциплінах	3, 4	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Робота на лекції	0,25
			2	Практичне заняття	Опанування знаннями про основні теоретичні концепції глобалізації, їх сильні та слабкі сторони, сфери застосування, особливості та місце суміжних наукових дисциплін у дослідженні проблем глобалізації	Активна участь в обговоренні питань теми	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння змістовних закономірностей формування окремих шкіл дослідження проблем глобалізації	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	
		Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Робота на лекції	0,5
4	Практичне заняття		Опанування основними підходами та напрямками у цивілізаційних дослідженнях проблем глобалізації, можливостями їх застосування для виявлення специфіки взаємодії в партнерами по МЕД	Активна участь в обговоренні питань теми	2		
				Тести для поточної роботи	3		
Здатність аналізувати специфіку впливу цивілізаційних чинників на процеси глобальної економічної взаємодії	5, 6	СРС	13	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за даною тематикою; закріплення знань щодо впливу цивілізаційних чинників на специфіку взаємодії партнерів в глобальній економіці	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	2

1		2	3	4			5	6
Здатність використовувати розуміння механізмів та інструментів глобальної економічної взаємодії для обґрунтування напрямів вдосконалення МЕД	7	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 5. Становлення глобальної економіки	Робота на лекції	0,25	
			2	Практичне заняття	Опанування сутністю та змістом механізмів глобалізації на сучасному її етапі, розуміння значення НТР, інформатизації, фінансизації, монополізації, віртуалізації світогосподарських зв'язків в умовах формування гламурного капіталізму	Активна участь в обговоренні питань теми Колоквіум № 1 за темами 1 – 5 Експрес-опитування	1 5 1	
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури відповідної тематики; засвоєння знань про механізми глобалізації та можливості їх використання в МЕД	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)		
		ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ						
Знання, вміння та навички щодо визначення діяльності суб'єктів господарювання наслідків процесів глобалізації	Здатність виявляти і застосовувати в процесі аналізу рушійних сил глобалізації апарату діалектичного методу пізнання та використання в практичній діяльності фатальних стратегій	7, 8	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Робота на лекції	0,25
				2	Практичне заняття	Опанування понятійним апаратом, змістом та інструментарієм діалектичного методу дослідження процесів глобалізації, альтернативними західному підходами до розуміння механізмів розвитку	Активна участь в обговоренні питань теми Тести з поточної теми	1 3
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння знань про закономірності впливу суперечностей на характер та темпи розвитку глобальної економіки	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)		

1	2	3	4		5	6	
Розуміння об'єктивних витоків, природи та наслідків парадоксів трансформації глобального господарства та здатність використовувати її наслідки в практичній діяльності	9	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Робота на лекції	0,25
			2	Практичне заняття	Опанування змістовними характеристиками трансформації світового господарства в процесі глобалізації, єдності його цілісності та різноманіття	Активна участь в обговоренні питань теми	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; закріплення знань щодо змісту й специфіки основних форм трансформації світового господарства в процесі глобалізації	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	2
Здатність аналізувати витоків, особливості окремих напрямів альтерглобалізму, його рушійні сили та їх вплив на міжнародні економічні відносини в цілому, та діяльність конкретних суб'єктів господарювання, зокрема	9, 10	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 8. Альтерглобалізм та його форми	Робота на лекції	0,25
			2	Практичне заняття	Опанування витоків походження, сутності, змісту, форм прояву, рушійних суб'єктів альтерглобалізму, розуміння його впливу на процесі міжнародної взаємодії	Активна участь в обговоренні питань теми	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння особливостей впливу окремих анти- та альтерглобалістських напрямів і течій на МЕД	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь) Есе	4,5

1	2	3	4		5	6	
Здатність критично пов'язувати знання про прогнози розвитку світової економіки з її реальним станом та використовувати ці знання в практичній діяльності	11	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	Робота на лекції	0,25
			2	Практичне заняття	Опанування знань про специфіку прогнозування глобальних трансформацій, характер співвідношення реального і віртуального в сучасному світі	Активна участь в обговоренні питань теми	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння знань про специфіку прогнозування глобальних трансформацій та співвідношення реального і віртуального в сучасній світовій економіці	Тести для поточної роботи	3
Здатність використовувати знання про інститути регулювання глобальної економіки в практичній діяльності суб'єктів господарювання	11, 12	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	Робота на лекції	0,25
			2	Практичне заняття	Засвоєння знань про інституціональні складові регулятивних механізмів глобальної економіки	Активна участь в обговоренні питань теми	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння сутнісних уявлень про особливості інститутів регулювання процесів глобалізації	Економічний диктант	1
						Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	

1		2	3		4		5	6
Уміти визначати та аналізувати вигоди та негативні наслідки окремих стратегій глобалізації для конкретних підприємств та України в цілому	13	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 11. Міжнародні стратегії глобалізації	Робота на лекції	0,25	
			2	Практичне заняття	Опанування понятійним апаратом; особливостями, чинниками, сутністю та змістом стратегій формування економічної єдності світу, викликами та вигодами, які вони породжують; перспективами включення України в глобалізаційні процеси	Активна участь в обговоренні питань теми	1	
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння знань про особливості стратегій глобалізації та їх потенційний вплив на розвиток економіки України	Тести з поточної теми	3	
	Уміти визначати та аналізувати тенденції і напрями інтеграції України у глобальне господарство, розуміти їх об'єктивні підстави, вигоди та загрози, які вона породжує	13, 14	Ауд.	1	Лекція	ТЕМА 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	Робота на лекції	0,25
				2	Практичне заняття	Опанування особливостями та чинниками конкурентоспроможного включення України у глобальну систему господарювання; його перспективними напрямками, проблемами, що виникають, та шляхами їх подолання	Активна участь в обговоренні питань теми	1
			СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд навчально-методичної та наукової літератури за заданою тематикою; засвоєння особливостей формування конкурентоспроможних стратегій розвитку та їх впливу включення України в глобальну економіку	Експрес-опитування	1
						Колоквіум № 2 за темами 6 –14	5	
СЕСІЯ					Екзамен			60
Усього годин			144	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни				100
з них:								
аудиторні			46	30 %			<i>поточний контроль</i>	60
самостійна робота			98	70 %			<i>підсумковий контроль</i>	40

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 10.2.

Таблиця 10.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5,5	4,25	2,25	7,5	7,25	3,75	3,75	5,25	4,25	2,25	6,25	7,25		
Колоквіум					Колоквіум								
5					5								

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Розподіл балів за формами та методами навчання подано в табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля		Робота на лекції	Активна участь в обговоренні питань теми	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	Економічний диктант	Експрес-опитування	Тести з поточної теми	Есе	Колоквіуми	Екзамен	Усього
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЗМ 1	ТЕМА 1. Часові межі феномену глобалізації	0,5	2	2	–	1	–	–	–	–	5,5
	ТЕМА 2. Сучасна методологія глобалізації	0,25	1	–	–	–	3	–	–	–	4,25

Закінчення табл. 10.3

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЗМ 1	ТЕМА 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	0,25	1	–	1	–	–	–	–	–	2,25
	ТЕМА 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	0,5	2	2	–	–	3	–	–	–	7,5
	ТЕМА 5. Становлення глобальної економіки	0,25	1	–	–	1	–	–	5	–	7,25
	ТЕМА 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	0,25	1	–	–	–	3	–	–	–	4,25
	ТЕМА 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	0,25	1	2	–	–	–	–	–	–	3,25
ЗМ 2	ТЕМА 8. Альтерглобалізм та його форми	0,25	1	–	–	–	–	4,5	–	–	5,75
	ТЕМА 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	0,25	1	–	–	–	3	–	–	–	4,25
	ТЕМА 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	0,25	1	–	1	–	–	–	–	–	2,25
	ТЕМА 11. Міжнародні стратегії глобалізації	0,25	1	2	–	–	3	–	–	–	6,25
	ТЕМА 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	0,25	1	–	–	1	–	–	5	–	7,25
Екзамен										40	40
Усього		3,5	14	8	2	3	15	4,5	10	40	100

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.4.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Робота на лекції	Активна участь в обговоренні питань теми	Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	Економічний диктант	Експрес-опитування	Тести з поточної теми	Есе	Колоквіуми	Екзамен	Усього
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	0,5	1			1					2,5
	Тема 1	2 тиждень		1	2							3
	Тема 2	3 тиждень	0,5	1				3				4,5
	Тема 3	3, 4 тиждень		1		1						2
	Тема 4	5 тиждень	0,5	1	2							3,5
	Тема 4	6 тиждень		1				3				4
	Тема 5	7 тиждень	0,5	1						5		6,5
ЗМ 2	Тема 6	7, 8 тиждень		1				3				4
	Тема 7	9 тиждень	0,5	1	2		1					4,5
	Тема 8	9, 10 тиждень		1					4,5			5,5
	Тема 9	11 тиждень	0,5	1				3				4,5
	Тема 10	11, 12 тиждень		1		1						2
	Тема 11	13 тиждень	0,5	1	2			3				6,5
	Тема 12	13, 14 тиждень		1			1			5		7
		Екзаменаційна сесія									40	40
Усього			3,5	14	8	2	3	15	4,5	10	40	100

Пояснення до технологічної карти подано в табл. 10.5.

ПОЯСНЕННЯ

до технологічної карти з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" для студентів магістратури 1 курсу (року навчання) спеціальностей 8.03050103 "Міжнародна економіка" та 8.03050101 "Економічна теорія"

Види, форми поточного контролю*	Вид навчальних занять, під час яких відбувається контроль	Кількість студентів, які одночасно можуть брати участь у контролі	Аудиторний час, що витрачається викладачем на проведення контролю для зазначеної кількості студентів, хвилин
Перевірка домашніх завдань (усна доповідь)	Практичне заняття	1	3
Економічний диктант	Лекція, практичне заняття	Потік, група	15
Експрес-опитування	Практичне заняття	1	3
Тести з поточної теми	Практичне заняття	Група	15
Есе	СРС	Група	0**
Колоквіум	Практичне заняття	Група	90

* у видах та формах поточного контролю присутні всі види та форми контролю, які наведені в технологічній карті;

** есе (в даному прикладі) виконується студентом вдома, а викладачем перевіряється в позааудиторний час.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ імені Семена Кузнеця (табл. 10.6).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 10.6

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Бочан І. Глобальна економіка / І. Бочан, І. Михасюк. – К. : Знання, 2007. – 403 с.
2. Глобалистика : енциклопедія / гл. ред. І. Мазур, А. Чумаков. – М. : Радуга, 2003. – 1 328 с.
3. Глобальна економіка : навч. посіб. / П. Мазурок, Б. Одягайло, В. Кулішов та ін. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 208 с.
4. Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура / Д. Гелд, Е. МакГрю, Д. Голдблатт та ін. – К. : Фенікс, 2003. – 584 с.
5. Глобальное экономическое развитие: тенденции асимметрии, регулирование : монография / под ред. Д. Лукьянченко, А. Поручника, В. Колосова. – К. : КНЭУ, 2013. – 466 с.
6. Кальченко Т. Глобальна економіка / Т. Кальченко. – К. : КНЕУ, 2006.
7. Липов В. Институциональная комплементарность социально-экономических систем / В. Липов. – Х. : Изд-во ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – 484 с.
8. Ринейська Л. Глобальна економіка / Л. Ринейська. – Полтава : Полт НТУ, 2011. – 165 с.
9. Філіпенко А. Глобальні форми економічного розвитку. Історія і сучасність / А. Філіпенко. – К. : Знання, 2007. – 670 с.
10. Шевчик Б. Сучасні економічні теорії глобальних систем / Б. Шевчик. – Львів : Новий світ-2000, 2011. – 352 с.

11.2. Додаткова література

11. Азроянц Э. А. Глобализация: катастрофа или путь к развитию? Современные тенденции мирового развития и политические амбиции / Э. А. Азроянц. – М. : ИД Новый век, 2002. – 416 с.
12. Аллен Р. Британская промышленная революция в глобальной картине мира / Р. Аллен. – М. : Изд-во ин-та Гайдара, 2014. – 448 с.
13. Аллен Р. Глобальная экономическая история / Р. Аллен. – М. : Изд-во ин-та Гайдара, 2013. – 224 с.
14. Ариэли Д. Поведенческая экономика. Почему люди ведут себя иррационально и как заработать на этом / Д. Ариэли. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 296 с.
15. Арриги Дж. Адам Смит в Пекине. Что получил в наследство XXI век / Дж. Арриги. – М. : ИОП, 2009. – 456 с.

16. Арриги Дж. Долгий двадцатый век. Деньги, власть и истоки нашего времени / Дж. Арриги. – М. : Территория будущего, 2006 . – 472 с.
17. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації / У. Бек. – К. : Ніка-Центр, 2011. – 406 с.
18. Бек У. Что такое глобализация / У. Бек. – М. : Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
19. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество / Д. Белл. – М. : Academia, 1999. – 784 с.
20. Белорус О. Экономическая система глобализма / О. Белорус. – К. : КНЕУ, 2003. – 380 с.
21. Берк Дж. Дар топора. Обоюдоострая история человеческой культуры / Дж. Берк, Р. Орнстейн. – М. : Эннеагон Пресс, 2007. – 410 с.
22. Боннер У. Судный день американских финансов: мягкая депрессия в XXI в. / У. Боннер, Э. Уиггин. – Челябинск : Социум, 2005. – 402 с.
23. Бренер Р. Экономика глобальной турбулентности: развитые капиталистические экономики в период от долгого бума до долгого спада. 1945 – 2005 / Р. Бренер. – М. : ИД ВШЭ, 2014. – 556 с.
24. Бузгалин А. Глобальный капитал. В 2 т. / А. Бузгалин, А. Колганов. – М. : Ленанд, 2015. – Т. 1. – 640 с.; Т. 2. – 912 с.
25. Вайцзеккер Э. Фактор четыре: затрат – половина, отдача – двойная / Э. Вайцзеккер, Э. Ловинс, Л. Ловинс. – М. : Academia, 2000 – 400 с.
26. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн. – СПб. : Университетская книга, 2001. – 416 с.
27. Вебер М. Господарство і суспільство / М. Вебер. – К. : Всесвіт, 2012. – 1 112 с.
28. Волф Дж. Преднамеренный кризис. Неизвестная история финансового переворота и что Вы можете с этим сделать / Дж. Волф. – М. : Дело, 2013. – 200 с.
29. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств. Доповідь Римському клубові / Б. Гаврилишин. – К. : Пульсари, 2009. – 248 с.
30. Гальчинский А. Кризис и циклы мирового развития / А. Гальчинский. – К. : АДЕФ-Украина, 2013. – 480 с.
31. Гальчинський А. Економічна методологія. Логіка оновлення / А. Гальчинський. – К. : АДЕФ-УКРАЇНИ, 2010. – 572 с.
32. Гестеланд Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе / Р. Гестеланд. – Днепропетровск : Баланс-Клуб, 2003. – 274 с.
33. Гидденс Э. Ускользящий мир. Как глобализация меняет нашу жизнь / Э. Гидденс. – М. : Весь Мир, 2004. – 120 с.

34. Глобализация сопротивления: борьба в мире / отв. ред. С. Амин и Ф. Утар. – М. : УРСС, 2004. – 304 с.
35. Глобалистика : энциклопедия / гл. ред. И. Мазур, А. Чумаков. – М. : Радуга, 2003. – 1 328 с.
36. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование : монография / под ред. Д. Лукьянченко, А. Поручника, В. Колсова. – К. : КНЭУ, 2013. – 466 с.
37. Голдстоун Дж. Почему Европа. Возвышение Запада в мировой истории, 1500 – 1850 / Дж. Голдстоун. – М. : Изд-во ин-та Гайдара, 2014. – 224 с.
38. Гэлбрейт Дж. Новое индустриальное общество. Избранное / Дж. Гэлбрейт. – М. : Эксмо, 2008. – С. 345–610.
39. Делягин М. Мировой кризис: Общая теория глобализации / М. Делягин. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 768 с.
40. Денчев К. Феномен антиглобализма / К. Денчев. – М. : ИД ГУ ВШЭ, 2005. – 220 с.
41. Ещенко П. Куда движется глобальная экономика в XXI веке : монография / П. Ещенко, А. Арсеенко. – К. : Знання України, 2012. – 479 с.
42. Єрмоленко В. Глобалізація і безпека розвитку / В. Єрмоленко. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 336 с.
43. Западная экономическая социология. Хрестоматия современной классики / сост. и научн. ред. В. Радаев. – М. : РОССПЭН, 2004. – 680 с.
44. Иванов Н. Парадоксы глобализации – вызовы и поиски ответа / Н. Иванов ; Материалы постоянно действующего междисциплинарного семинара Клуба ученых "Глобальный мир". – М. : ИД НОВЫЙ ВЕК, 2002. – 45 с.
45. Инглхарт Р. Модернизация, культурные изменения и демократия / Р. Инглхарт, К. Вельцель. – М. : Новое издательство, 2011. – 464 с.
46. Иноземцев В. За пределами экономического общества / В. Иноземцев. – М. : Academia-Наука, 1998. – 640 с.
47. Иноземцев В. К воссозданию вестфальской системы: хаос и порядок в международных отношениях / В. Иноземцев // МЭиМО. – 2005. – № 8. – С. 11–18 ; № 9. – С. 3–12.
48. Иноземцев В.Л. Расколота цивилизация / В. Иноземцев. – М. : Academia-Наука, 1999. – 703 с.
49. Карасьова Н. Глобалізаційні детермінанти експортоорієнтованого розвитку аграрного сектора України / Н. Карасьова // Міжнародна економічна політика. – 2014. – Вип. № 1 (20). – С. 129–137.

50. Кастельс М. Информационная эпоха / М. Кастельс. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
51. Кирдина С. X и Y экономики. Институциональный анализ / С. Кирдина. – М. : Наука, 2004. – 256 с.
52. Козюк В. Орієнтири фіскальної інтеграції в ЄВС: теорія фіскальних союзів та глобальна фінансова криза / В. Козюк // Економіка України. – 2014. – № 10. – С. 14–31.
53. Колодко Г. Куда идет мир. Политическая экономия будущего / Г. Колодко. – М. : Магистр, 2014. – 528 с.
54. Колодко Г. Мінливий світ / Г. Колодко. – К. : Ін-т екон. та прогноз. НАН України, 2012. – 448 с.
55. Колот А. Глобальні трансформації індивідуалізованого суспільства: наслідки та уроки / А. Колот // Міжнародна економічна політика. – 2014. – Вип. № 1 (20). – С. 5–22.
56. Кочетов Э. Глобалистика. Теория, методология, практика / Э. Кочетов. – М. : Норма, 2002. – 672 с.
57. Кравчук Н. Дивергенція глобального розвитку: Сучасна парадигма формування геофінансового простору / Н. Кравчук. – К. : Знання, 2012. – 782 с.
58. Кругман П. Выход из кризиса есть! / П. Кругман. – М. : Азбука Бизнес, 2013. – 320 с.
59. Куан Ю. Ли. Сингапурская история. Из "третьего мира" – в первый / Ли Куан Ю. – М. : МГИМО, 2005. – 656 с.
60. Кузык Б. Цивилизации: теория, история, диалог, будущее / Б. Кузык, Ю. Яковец. – М. : ИЭС, 2006. – Т. 1. – 768 с. ; Т. 2. – 648 с.
61. Культура имеет значение. Каким образом ценности способствуют общественному прогрессу. – М. : МШПИ, 2000. – 316 с.
62. Лал Д. Непреднамеренные последствия. Влияние обеспеченности факторами производства, культуры и политики на долгосрочные политические результаты / Д. Лал. – М. : ИРИСЭН, 2007. – 338 с.
63. Лал Д. Похвала империи / Д. Лал. – М. : Новое издательство, 2010. – 364 с.
64. Лернер Дж. Как мы принимаем решения / Дж. Лернер. – М. : Астрель, 2011. – 350 с.
65. Линдси Б. Глобализация: повторение пройденного / Б. Линдси. – М. : ИРИСЭН, 2006. – 416 с.
66. Липов В. Институциональная комплементарность социально-экономических систем / В. Липов. – Х. : Изд-во ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – 484 с.

67. Липов В. От архаики к постэкономике. Эволюция форм хозяйствования и развитие экономической теории / В. Липов. – Х. : ИНЖЭК, 2008. – 290 с.
68. Льюис Б. Что не так? Путь Запада и Ближнего Востока: прогресс и традиционализм / Б. Льюис. – М. : Олимп-Бизнес, 2003. – 224 с.
69. Льюис М. Бумеранг. Как из развитой страны превратиться в страну третьего мира / М. Льюис. – М. : Альпита паблишер, 2013. – 246 с.
70. Льюис Р. Столкновение культур. Путеводитель для всех, кто делает бизнес за границей / Р. Льюис. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 640 с.
71. Медоуз Д. Пределы роста / Д. Медоуз. – М. : Академкнига, 2007. – 342 с.
72. Мировая экономика: прогноз до 2020 года / под ред. А. Дынкина. – М. : Магистр, 2007. – 429 с.
73. Многоликая глобализация. Культурное разнообразие в современном мире / под ред. П. Бергер, С. Хантингтон. – М. : Аспект-Прогресс, 2004. – 379 с.
74. Молчанова Е. Трансформація вимог формування нового економічного порядку / Е. Молчанова // Міжнародна економічна політика. – 2013. – Вип. № 1 (18). – С. 41–62.
75. Москаленко О. Випереджаючий економічний розвиток: теоретико-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні / О. Москаленко // Економіка України. – 2014. – № 8. – С. 4–18.
76. Мудрак Р. Экспорт українського продовольства: стан, тенденції, причини / Р. Мудрак // Економіка України. – 2014. – № 5. – С. 72–81.
77. Мясоедов С. Основы кросскультурного менеджмента / С. Мясоедов. – М. : Дело, 2003. – 256 с.
78. Нейсбит Р. География мысли / Р. Нейсбит. – М. : Астрель, 2012. – 285 с.
79. Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / под ред. В. Иноземцева. – М. : Academia, 1999. – 632 с.
80. Новые производственные системы и региональные аспекты глобализации : Сб. обзоров и реф. / отв. ред. И. Животовская, Т. Черноморова. – М. : ИНИОН, 2014. – 172 с.
81. Нордстрем К. Бизнес в стиле фанк навсегда. Капитализм в удовольствии / К. Нордстрем, Й. Риддерстрале. – СПб. : Стокгольмская школа экономики, 2002. – 280 с.
82. Ольсевич Ю. Когнитивно-психологический сдвиг в аксиоматике экономической теории. Альтернативные гипотезы / Ю. Ольсевич. – СПб. : Алетейя, 2012. – 224 с.

83. Пестель Э. За пределами роста / Э. Пестель. – М. : Прогресс, 1988. – 272 с.
84. Печчеи А. Человеческие качества / А. Печчеи. – М. : Прогресс, 1980. – 302 с.
85. Поланьи К. Великая трансформация. Политические и экономические истоки нашего времени / К. Поланьи. – СПб. : Алетейя, 2002. – 312 с.
86. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер. – М. : Прогресс, 1993. – 896 с.
87. Принятие решений в неопределенности. Правила и предубеждения / Под ред Д. Канемана и А. Тверски. – Х. : Гуманитарный Центр, 2014. – 544 с.
88. Радзієвська С. Глобальні економічні процеси та Україна / С. Радзієвська // Міжнародна економічна політика. – 2014. – Вип. № 1 (20). – С. 80–104.
89. Райнерт Э. Как богатые страны стали богатыми и почему бедные страны остаются бедными / Э. Райнерт. – М. : ИД ГУ ВШЭ, 2011.– 384 с.
90. Райх Р. Послешок. Экономика будущего / Р. Райх. – М. : Карьера Пресс, 2012. – 208 с.
91. Рамоне И. Геополитика хаоса / И. Рамоне. – М. : ТЕИС, 2001. – 126 с.
92. Рейнхарт К. На этот раз все будет иначе. Восемь столетий финансового безрассудства / К. Рейнхарт, М. Рогофф. – М. : Карьера Пресс, 2011. – 528 с.
93. Ресурси та моделі глобального економічного комплексу : монографія / за заг. ред. Д. Лук'яненко, А. Поручника. – К. : КНЕУ, 2011. – 703 с.
94. Робинсон Дж. Всемирная прачечная. Террор, преступления и грязные деньги в офшорном мире / Дж. Робинсон. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2004. – 540 с.
95. Родрик Д. Парадокс глобализации: демократия и будущее мировой экономики / Д. Родрик. – М. : Изд-во ин-та Гайдара, 2014. – 576 с.
96. Романенко В. Развитие машиностроения в Украине: системный подход / В. Романенко // Экономика Украины. – 2013. – № 10. – С. 56–66.
97. Серебрянский Д. Вертикальная специализация в внешней торговле стран, что развиваются: пример Украины / Д. Серебрянский, А. Зубицкий // Экономика Украины. – 2014. – № 8. – С. 19–33.
98. Сіденко В. Політика завершення формування Європейського економічного і валютного союзу: основні тенденції та можливі наслідки для України / В. Сіденко // Экономика Украины – 2014. – № 10. – С. 51–66.

99. Сиденко В. Глобализация – европейская интеграция – экономическое развитие: украинская модель: В 2 т. / В. Сиденко – К. : Феникс. – Т. 1. – 2008. – 376 с. ; Т. 2. – 2011. – 448 с.
100. Соколенко С. Кластеры в глобальной экономике / С. Соколенко. – К. : Логос, 2004. – 848 с.
101. Сорокин П. Социальная и культурная динамика / П. Сорокин. – СПб. : ИРХГИ, 2000. – 1 056 с.
102. Сото де Э. Загадка капитала. Почему капитализм торжествует на Западе и терпит поражение во всем остальном мире / Э. де Сото. – М. : Олимп-Бизнес, 2001. – 272 с.
103. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації / за ред. Д. Лук'яненка. – К. : КНЕУ, 2001. – 538 с.
104. Тинберген Я. Пересмотр международного порядка / Я. Тинберген. – М. : Прогресс, 1980. – 416 с.
105. Ткаленко С. Фінансова безпека держави в умовах посилення глобалізаційних процесів / С. Ткаленко // Міжнародна економічна політика. – 2013. – Вип. № 1 (18). – С. 87–104.
106. Тойнби А. Постыжение истории / А. Тойнби. – М. : Прогресс, 1991. – 731 с.
107. Тоффлер Э. Третья волна / Э. Тоффлер. – М. : АСТ, 1999. – 782 с.
108. Тромпенаарс Ф. Национально-культурные различия в контексте глобального бизнеса / Ф. Тромпенаарс, Ч. Хампден-Тернер. – Мн. : Попури, 2004. – 528 с.
109. Фергюсон Н. Цивилизация. Чем Запад отличается от остального мира / Н. Фергюсон. – М. : АСТ, 2014. – 544 с.
110. Філіпенко А. Методологічний дискурс міжнародної економічної політики / А. Філіпенко // Міжнародна економічна політика. – 2013. – Вип. № 1 (18). – С. 5–20.
111. Філіпенко А. Міжнародні економічні відносини. Історія / А. Філіпенко. – К. : Либідь, 2006. – 392 с.
112. Флорида Р. Креативный класс: Люди, которые меняют будущее / Р. Флорида. – М. : Классика XXI, 2011. – 432 с.
113. Фридман Т. Плоский мир / Т. Фридман. – М. : АСТ, 2006. – 601 с.
114. Фукуяма Ф. Великий разрыв / Ф. Фукуяма. – М. : АСТ, 2003. – 474 с.
115. Фукуяма Ф. Доверие / Ф. Фукуяма. – М. : АСТ, 2004. – 733 с.
116. Фукуяма Ф. Отставание / Ф. Фукуяма. – М. : АСТ, 2012.
117. Ханна П. Второй мир / П. Ханна. – М. : Европа, 2010. – 616 с.
118. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – М. : АСТ, 2003. – 603 с.

119. Цивилизаційна структура сучасного світу. В 3-х т. / под ред. Ю. Пахомова і Ю. Павленко. – К. : Наук. думка. – Т. 1. – 2006. – 686 с. ; Т. 2. – 2007. – 692 с. ; Т. 3, Кн. 1. – 2008. – 544 с. ; Т. 3, Кн. 2. – 2008. – 640 с.
120. Цивилизаційні моделі сучасності і їх історическі корні / под ред. Ю. Н. Пахомова. – К. : Наук. думка, 2002. – 632 с.
121. Чешков М. Глобальний контекст пострадянської Росії. Очерки теорії і методології цілісності / М. Чешков. – М. : МОНФ, 1999. – 300 с.
122. Шевчик Б. Сучасні економічні теорії глобальних систем / Б. Шевчик. – Львів : Новий світ-2000, 2011. – 352 с.
123. Шовкун І. Високотехнологічні послуги у зовнішній торгівлі: світовий досвід та українські реалії / І. Шовкун // Економіка України. – 2013. – № 9. – С. 47–72.
124. Элвуд У. Глобалізація / У. Элвуд. – М. : Книжний клуб Книго-век, 2013. – 208 с.

11.3. Інформаційні ресурси

11.3.1. Державні органи влади

125. Верховна Рада України. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua.
126. Державна митна служба України. – Режим доступу : www.customs.gov.ua.
127. Державний комітет статистики. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
128. Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.
129. Центр зовнішньоекономічних зв'язків України. – Режим доступу : www.biz-center.ua.

11.3.2. Міжнародні та міжурядові організації

130. Всесвітній банк. – Режим доступу : www.worldbank.org.
131. Європейська комісія. Сторінка новин. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/news.en.htm>.
132. Євростат. – Режим доступу: <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat>.
133. Інститут міжнародної економіки. – Режим доступу : www.iie.com.
134. Міжнародна торгова палата. – Режим доступу : www.iccwbo.org.
135. Міжнародна фінансова корпорація. – Режим доступу : www.ifc.org.
136. Міжнародний валютний фонд. – Режим доступу : www.imf.org.
137. ОЕСР. – Режим доступу : www.oecd.org.
138. ООН. – Режим доступу : www.un.org.
139. ОПЕК. – Режим доступу : www.opec.org.

140. Світова організація торгівлі. – Режим доступу : www.wto.org.
141. ЮНІДО. – Режим доступу : www.unido.org.
142. ЮНКТАД. – Режим доступу : www.unctad.org.

11.3.3. Інтеграційні об'єднання

143. АСЕАН. – Режим доступу : www.aseansec.org.
144. ЄАВТ. – Режим доступу: www.efta.int.
145. ЄС. – Режим доступу: www.europa.eu.int.
146. КАРИКОМ. – Режим доступу : www.caricom.org.
147. МЕРКОСУР. – Режим доступу : www.mercosur.com.
148. НАФТА. – Режим доступу : www.nafta-sec-lena.org.

11.3.4. Міжнародні економічні видання

149. Аналітичні огляди інвестиційної привабливості країн. – Режим доступу : www.euromoney.com.
150. Business Week. – Режим доступу : www.businessweek.com.
151. CNN. – Режим доступу : www.cnn.com.
152. Financial Times. – Режим доступу : <http://news.ft.com/home/us>.
153. Global Macro-economic and Financial Policy Site. – Режим доступу : www.stern.nyu.edu/globalmacro.
154. The Economist. – Режим доступу : www.economist.com.
155. The Wall Street Journal. – Режим доступу : <http://online.wsj.com/public/us>.
156. The Wall Street Journal Index. – Режим доступу : www.il.proquest/products/pt-product-WSJ.shtml.

11.3.5. Сайти статистичної інформації по окремих країнах

157. Австралія. – Режим доступу : www.abs.gov.au.
158. Австрія. – Режим доступу : www.wifo.ac.at.
159. Аргентина. – Режим доступу : www.indec.mecon.ar/default.hmt.
160. Болгарія. – Режим доступу : www.acad.bg/BulRTD/insi/index.htm.
161. Бразилія. – Режим доступу : www.ibge.gov.br/english.
162. Великобританія. – Режим доступу : www.ons.gov.uk.
163. Великобританія. – Режим доступу : www.bankofengland.co.uk.
164. Данія. – Режим доступу : www.dst.dk.
165. Індонезія. – Режим доступу : www.bps.go.id.
166. Іспанія. – Режим доступу : www.ine.es.
167. Канада. – Режим доступу : www.statcan.ca/start.html.
168. Мексика. – Режим доступу : www.bancxico.org.mx.

169. Німеччина. – Режим доступу : [www. statistic-bund.de/e_home.htm](http://www.statistic-bund.de/e_home.htm).
170. Німеччина. – Режим доступу : [www. bundesbank.de/indexe.html](http://www.bundesbank.de/indexe.html).
171. Німеччина. – Режим доступу : www.arbeitsamt.de.
172. Німеччина. – Режим доступу : [www. ifo.de](http://www.ifo.de).
173. Нова Зеландія. – Режим доступу : www.stats.govt.nz/statsweb.nsf.
174. Норвегія. – Режим доступу : www.ssb.no.
175. Південна Африка. – Режим доступу : www.css.gov.za/default.htm.
176. Південна Корея. – Режим доступу : www.nso.go.kr.
177. Польща. – Режим доступу : www.stsp.gov.pl.
178. Португалія. – Режим доступу : www.ine.pt.
179. Сінгапур. – Режим доступу : www.singstat.gov.sg.
180. Словенія. – Режим доступу : www.sigov.si/zrs/indexe.html.
181. США. – Режим доступу : www.stat-usa.gov.
182. США. – Режим доступу : www.bog.frb.fed.us
183. США. – Режим доступу : www.census.gov
184. США. – Режим доступу : www.stats.bls.gov.
185. США. – Режим доступу : www.usda.gov/nass.
186. Туреччина. – Режим доступу : www.die.gov.tr.
187. Угорщина. – Режим доступу : www.ksh.hu.
188. Фінляндія. – Режим доступу : www.stat.fi/sf/home.html.
189. Франція. – Режим доступу : www.insee.fr.
190. Швейцарія. – Режим доступу : www.admin.ch/bfs/findex.htm.
191. Швеція. – Режим доступу : www.scb.se.
192. Японія . – Режим доступу : www.stat.go.jpA.htm.

11.3.6. Бібліотеки

193. Бібліотека Парламенту України. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua/library.
194. Ділова бібліотека центру міжнародної торгівлі. – Режим доступу : www.wtcmo.ru/bibl/OObibl.htm.
195. Наукова бібліотека Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. – Режим доступу : www.univ.kiev.ua/eng/search/missing.phtml.
196. Наукова бібліотека Української Києво-Могилянської академії. – Режим доступу : www.ukma.kiev.ua/ukmalib/index.html.
197. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
198. Тематичний каталог бібліотеки конгресу США. – Режим доступу : <http://catalog.loc.gov>.
199. Харківська наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. – Режим доступу : [http:// korolenko.kharkov.com](http://korolenko.kharkov.com).

200. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу : www.univer.kharkov.ua/mail/library.

201. Читацький путівник з періодичної літератури. – Режим доступу : <http://hwwilsonweb.com>.

11.4.Методичне забезпечення

202. Липов В. Презентації до тем навчальної дисципліни "Глобальна економіка" [Електронний ресурс] / В. Липов. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2849>.

203. Липов В. Література та теми есе з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" [Електронний ресурс] / В. Липов. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2849>.

204. Липов В. Стереотипні завдання з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" [Електронний ресурс] / В. Липов. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2849>.

205. Липов В. Діагностичні завдання з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" [Електронний ресурс] / В. Липов. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2849>.

206. Липов В. Евристичні завдання з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" [Електронний ресурс] / В. Липов. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2849>.

207. Бузгалин А. Глобальный капитал В. 2-х т. Т. 1. Методология: По ту сторону позитивизма, постмодернизма и экономического империализма. Маркс Re-loaded / А. Бузгалин. – М. : Ленанд, 2015. – 640 с.

208. Гальчинський А. Економічна методологія. Логіка оновлення / А. Гальчинський. – К. : АДЕФ-УКРАЇНИ, 2010. – 572 с.

209. Ольсевич Ю Когнитивно-психологический сдвиг в аксиоматике экономической теории. Альтернативные гипотезы / Ю. Ольсевич. – СПб. : Алетейя, 2012. – 224 с.

210. Чешков М. Глобальный контекст постсоветской России. Очерки теории и методологии мироцелостности / М. Чешков. – М. : МОНФ, 1999. – 300 с.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
<i>Тема 1. Часові межі феномену глобалізації</i>					
8 1 Розуміння суті та розмежування основних якісних характеристик глобальної взаємодії та їх прояву в господарчому житті на різних стадіях історичного розвитку глобалізації	Основні етапи формування міжнародної економічної взаємодії, форми господарської діяльності	Знання сутності глобалізації, основні підходи до визначення її часових рамок	Аналізу понятійних компонентів, що характеризують відмінні складові глобальної економічної взаємодії в її еволюційному розвитку	Презентувати власне бачення послідовності розгортання процесів глобалізації	Відповідальність за точну ідентифікацію ключових проблем глобалізації в процесі її історичної еволюції
<i>Тема 2. Сучасна методологія глобалізації</i>					
Визначення та вибір методів дослідження різних аспектів глобальної економічної взаємодії	Основні складові методології та інструментарію економічних досліджень	Знання методологічних підходів, що застосовуються при дослідженні глобалізації, методології процесу глобалізації	Аналізу переваг та недоліків відмінних інструментів аналізу проблем глобалізації, різноманітних методів глобалізації	Презентувати можливості та обмеження окремих методів та інструментів дослідження процесів глобалізації та власне методології здійснення економічної глобалізації	Відповідальність за точність і коректність прийняття рішень щодо вибору методів та інструментів дослідження процесів глобалізації

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики</i>					
Визначення специфіки та сфер інтересів окремих шкіл глобалізації, підходів до дослідження проблем глобалізації в різних наукових дисциплінах та можливостей їх практичного застосування	Розуміння об'єктивних підстав виникнення та розвитку відмінних наукових напрямів та шкіл у межах єдиної дисципліни та основних наукових школах глобалізації	Знання особливостей предметної та об'єктної сторін глобалізації та про те, як вона знаходить своє вираження в наукових школах глобалістики	Здійснювати аналіз специфіки сфер дослідження та методологічного апарату окремих шкіл глобальних досліджень	Презентувати результати порівняльних досліджень особливостей окремих шкіл глобалізації та потенціальних переваг і недоліків їх використання, можливостей застосування інструментарію суміжних наук	Самостійно приймати ефективні рішення щодо вибору інструментарію та методології досліджень глобалізації
<i>Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів</i>					
Виявлення і використання результатів впливу на процес глобальної взаємодії цивілізаційної специфіки організації господарської діяльності	Передумови та складові впливу цивілізаційної специфіки на процес господарювання	Знання концепцій, суть, передумови формування, специфіку соціокультурного середовища, еволюції та перспектив глобальної взаємодії цивілізацій	Вміння та навички аналізу соціокультурного середовища цивілізацій, виявлення специфіки їх впливу на процеси глобальної економічної взаємодії	Розуміння чинників впливу та механізмів прояву в процесі господарської взаємодії цивілізаційних особливостей окремих культур і вміння їх пояснити та розкрити	Самостійність у визначенні особливостей господарської взаємодії представників окремих цивілізацій

<i>Тема 5. Становлення глобальної економіки</i>					
1	2	3	4	5	6
Виявлення та використання механізмів та інструментів глобальної економічної взаємодії для обґрунтування вибору напрямів та здійснення вдосконалення ЗЕД	Розуміння специфіки сучасного стану міжнародного економічного середовища та міжнародної економічної взаємодії	Знання про історичні передумови, суть і зміст механізмів становлення глобальної економіки	Вміння і навички виявлення впливу НТР, інформатизації, фінансизації, монополізації, віртуалізації світогосподарських зв'язків, поширення мережевих форм ведення бізнесу і глобальних виробничих систем на становлення глобальної економіки	Презентувати результати дослідження перспективних напрямів вдосконалення міжнародної взаємодії в контексті глобальних стратегій	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення щодо сценаріїв розвитку глобалізації, відповідати за коректність та адекватність запропонованих моделей
<i>Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації</i>					
Визначення витоків виникнення та можливостей вирішення глобальних протиріч як джерела розвитку	Поняття суперечності, причини їх виникнення та стадії розвитку	Знання про теоретичні підстави і методологічні підходи, які застосовуються при дослідженні глобальних протиріч як джерела розвитку	Вміння та навички аналізу взаємозв'язку і взаємообумовленості протиріч в ідеологічній політичній і економічній сферах глобального господарства	Презентувати результати визначення джерел виникнення протиріч, перспектив їх розвитку та розв'язання в контексті процесів розвитку глобалізації	Приймати рішення на підставі розуміння природи, та стадій розвитку глобальних протиріч
<i>Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій</i>					
Виявляти механізми і інструменти формування парадоксів глобальної економічної взаємодії	Сутність парадоксу та об'єктивні передумови їх формування в умовах глобалізації	Про соціальні витоки формування, сутність і парадоксальну природу глобальної економіки	Диференціація парадоксів глобальної економіки, визначення об'єктивних витоків, природи і наслідків існування парадоксів трансформації глобального господарства	Пояснювати передумови та механізми виникнення глобальних парадоксів	Приймати ефективні управлінські рішення відповідно до розуміння змістовних передумов, що стоять за явищами глобальних парадоксів

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 8. Альтерглобалізм та його форми</i>					
Визначати рушійні сили впливу альтерглобалізму на міжнародні економічні відносини в цілому і діяльність конкретних суб'єктів господарювання зокрема	Розуміння передумов та соціальних витоків формування альтерглобалістського руху	Знання суті, складових, ідеологічних підстав розвитку альтерглобалізму	Уміння та навички аналізу витоків, особливостей, програм окремих напрямів альтерглобалізму	Пояснювати специфічні особливості окремих напрямів альтерглобалістського руху, позитивні та негативні складові відповідних програм	Приймати рішення відносно врахування і використання в ЗЕД можливостей та обмежень, що формують представники альтерглобалізму
<i>Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність</i>					
Виявлення рушійних сил формування альтернативних варіантів розвитку глобальної економіки	Поняття "прогнозування", "економічне прогнозування". Методи та інструментарій процесу прогнозування	Знання про суть глобального прогнозування, альтернативи розвитку глобальної економіки, основні темпоральні виміри глобального прогнозування	Уміння й навички аналізу витоків, особливостей, програм основних сценарних моделей глобалізації	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо відповідних прогностичних сценаріїв глобального розвитку	Відповідальність за адекватність вибору найбільш відповідної ситуації сценарію глобального розвитку
<i>Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки</i>					
Виявлення можливостей та обмежень різних елементів і варіантів становлення та розвитку системи глобального регулювання	Розуміння основних інституційних елементів глобального економічного регулювання	Знання про сутність глобального регулювання, основні підходи, принципи інституціональну складову	Уміння та навички аналізу місця й ролі окремих елементів глобального регулювання, потенційні переваги та недоліки альтернативних його варіантів	Презентація особливостей, переваг та недоліків окремих інструментів глобального регулювання	Здатність критично аналізувати та приймати адекватні висновки стосовно окремих елементів глобального регулювання

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації</i>					
Визначення можливостей та обмежень застосування різних стратегій глобалізації	Поняття "стратегія", та "економічна стратегія", інструментарій та обмеження їх застосування	Знання про суть глобальних стратегій, основні підходи, принципи, їх інституціональну складову	Уміння та навички аналізу глобальних стратегій і наслідків їх реалізації	Презентувати результати визначення міжнародних стратегій глобалізації	Приймати ефективні управлінські рішення стосовно стратегій глобалізації діяльності підприємства
<i>Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації</i>					
Виявлення можливостей, обмежень, викликів і прогнозування застосування різних елементів конкурентної стратегії глобалізації в умовах діяльності конкретного підприємства	Поняття "конкурентність" та "конкурентоспроможність", інструментарій та обмеження їх формування конкурентних стратегій	Знання про суть конкурентної стратегії розвитку України в умовах глобалізації, її принципи, умови здійснення	Уміння й навички аналізу компонентів глобальних конкурентних стратегій України і наслідків її реалізації	Презентувати результати визначення найбільш ефективних конкурентних стратегій розвитку	Управління діяльністю щодо формування конкурентної стратегії підприємства в процесі інтеграції в глобальну економіку

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	14
5. Теми та плани семінарських занять.....	17
5.1. Пояснення щодо розв'язання типових завдань за темами	20
6. Самостійна робота.....	29
6.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	32
7. Індивідуально-консультативна робота	40
8. Методи навчання	40
9. Методи контролю	44
10. Розподіл балів, які отримують студенти	59
11. Рекомендована література.....	70
11.1. Основна.....	70
11.2. Додаткова.....	70
11.3. Інформаційні ресурси	77
11.4. Методичне забезпечення	80
Додатки.....	81

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладач **Липов** Володимир Валентинович

Відповідальний за випуск *Стахорська С. І.*

Редактор *Лященко О. Г.*

Коректор *Маркова Т. А.*

План 2015 р. Поз. № 143.

Підп. до друку 27.07.2015 р. Формат 60 x 90 1/16. Папір офсетний. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 5,5. Обл.-вид. арк. 6,88. Тираж 40 пр. Зам. № 117.

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Леніна, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*